Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 235 (16758) | 1984 оной октябриин 13, суббото | Сэн 3 мүнгэн.

ПАРТИИН ДҮЛЭТЭ УРЯАНУУД

...арад, юртэмсэ дэлхэйн түрүү үзэл бодолтой хүн тү... Агууехэ Октябриин социалис революциин 67-дохи ...лдарта ойе һүр жабхалантайгаар тэмдэглэхэнь. Эхэ ...най фабрика болон заводуудта, барилгын талмай... колхоз, совхозуудта, арадай ажахын бүхы һалбари... Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ социалис мүрысөөн ...далайсатайгаар дэлгэрэнхэй.

...эдэ үдэрнүүдтэ Советскэ Союзай Коммунис партиин ...льна Комитедэй дүлэтэ уряанууд хаа-хаанагүй суу... ...ээдэлжэ, баяр дээрэмнай баяр асарба. Эдэ Уряанууд ...арти ба арадаймнай хэтэ мүнхэдөө хүсэн түгэс рево... ...о интернациональна һургаал — марксизм-ленинизм... ...эбэришэгүй үнэн сэхэ, бата этигэжэ байһаниие гэршэл... ...е ехэ гайхамшагта амжалтануудта дабшаха зориг ба... ...ан, шэнэ хүсэ шадал нэмээбэ. Юуб гэхэдэ, гансал Ок... ...илалта XX зуун жэлэй гол үйлэ хэрэг боложо, бүхы ...ой хүгжэлтын ябасые үндэһөөрнь хубилгаһан байна. ...хадань «ХҮН ТҮРЭЛТЭНЭЙ ТҮҮХЭДЭ ШЭНЭ ҮЕ — СОЦИАЛИЗМЫН БА КОММУНИЗМЫН ИЛАН МАН... ҮЕ ШАТА НЭЭҺЭН АГУУЕХЭ ОКТЯБРЬДА АЛДАР»—гээд омог дорюунаар дабтанабди. Багша Ленинэй, Октябриин туг дээрэ үргэжэ ябадаг. «СОВЕТСКЭ СОЮ... КОММУНИС ПАРТИ МАНДАХА БОЛТОГОЙ! ПАРТИ ...Н АРАДАЙ ХЭЛБЭРИШЭГҮЙ НЭГЭДЭЛ, АГУУЕХЭ ...ЭЙ СУРТАЛ ҺУРГААЛНУУДТА ҮНЭН СЭХЭ БАЙЛГА— ...Й ИЛАЛТАНУУДАЙ ҮНДЭҺЭ ҺУУРИ МҮН!—гэһэн Уряа ...нэй сэдьхэл бодолдо омог баяр түрүүлнэ.

...эшье Коммунис партиингаа ударидалга доро Совет ...о болоһон асари ехэ хубилалтануудые хургаа даража ...ын аргагүй ха юм. Манай орондо Октябриин ашаар ...һан аха дүү үндэһэ яһатанай хоорондо батажаһан һайхан харилсаа холбоон улам хүгжэн бадаржа, хүнүү... ...ээтэ шэнэ нэгэдэл — совет арад бурилдэн бии бо... ...эн ушарые мэдэрхэдээ, хүн бүхэн Эхэ һайхан түрэл ...ороо омогорхонгүй яахаб, омогорхохошье эрхэтэй. ...эмнай үнэхөөрөө атаархамаар, түүхэдэ урдань огто ...нгүй ушар ха юм.

...жэлнүүдтэ манайшье республикада асари ехэ хуби... ...уудай болоһониинь эли. Агууехэ Октябриин социалис ...люциин илажа, Совет засагай тогтоһон сагһаа хойшо ...й ленинскэ национальна сэсэн мэргэн политикын хэл... ...гүйгөөр бэелүүлэгдэжэ байһанай ашаар, аха дүү ород ...ад арадуудай энэрхы сэдьхэлэй туһаламжаар Буряад ...ай хүгжэнги промышленностьтай, гүйсэд оньһожоруу... ...н хүдөө ажахытай, удхаараа социалис, түхэл мая... ...н национальна соёл культуратай түрүү республикануу... ...эн болотороо хүгжөө. Энээниие үнгэрһэн зун Рос... ...эндэ Буряад ороной һайн дураараа ороһоор 325 ...ойдо зорюулагдаһан баяр ёһолол үшөө дахин батадхан ...бэлэй. Мүнөө үедэ манайда 90 гаран үндэһэ яһата... ...үлөөлэгшэд эбтэй эетэйгээр ажаһууна, ажаллана. Тэ... ...үсөөр, үнэн сэхэ ажалшан зоной хүдэр гараар Буряад ...мнай байгуулагдаһан, 1923 онһоо хойшо хүдэлмэ... ...болон алба хаагшадай тоо— 48 дахин, харин про... ...енна продукциин ниитэ хэмжээн 1350 дахин нэмээ.

...эшэлэн хүдөө ажахымнай хурдан түргэнөөр хүгжэжэ ...обшолходо, хүдөө ажахын продукциин ниитэ хэм... республикын байгуулагдаһанһаа хойшо 4.9 дахин дээ... ...тэрэ тоодо орооһо үйлэдбэрилгэ 73.5 мянганһаа ...мянган тонно хүрэтэр, мяха — 18 мянганһаа 60,7 мянган ...хүрэтэр, һү—53 мянганһаа 227 мянган тонно хүрэтэр ...

...нөө үедэ хото хүдөөгэймнай ажалша зон КПСС-эй ...съездын ба партиин ЦК-гай удаадахи Пленумүүдэй шиид... ...рнүүдые, бэедээ даажа абаһан социалис уялгануу... ...ар болзор соонь дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэм... байна. Тиигэжэ Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ үр... ...р дэлгэржэ захалһан социалис мүрысөөнэй манлайда ...тоото ажалша коллективүүд, үйлэдбэриин түрүүшүүл ...на. Жэшээлхэдэ, республикымнай промышленна пред... ...нүүд байгша оной юһэн һарынгаа продукци ...дэхэ түсэбөө 100.5 процент, ажалай бүтээ... ...дэшэлүүлхэ даабарие 100,8 процент дүүргээ. Бай... ...арай түмэр замшад, Гусиноозерско ГРЭС-эй барил... ...урда мэтэ түсэбтэ даабаринуудаа үлүүлэн дүүргээд, ...һайхан ёһо заншалаа улам батадхаа. Тиихэдэ шэнэ ...ар хүдэлжэ байһан «Электромашина» заводой, мүн ...Сэлэнгын целлюлозно-картонно комбинадай, Улаан... ...гадар трикотаж хубсаһанай фабрикын ба бусад кол... ...уд һайн үрэ дүнгүүдтэй. СССР-эй 60 жэлэй ойн ...эмжэтэ Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай алдар... коллектив ажалай шэнэ амжалтануудаар алтан ойгоо угта... ...бэлдэжэ байна. Комбинат үнгэтэ металлургиие хүгжөөл... габьяатай байһанайнгаа, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ ...й жэлнүүдтэ немец-фашис булимтарагшадые бута со... ...до ехэ хубитаяа оруулһанайнгаа ба түсэбтэ даабари... ...болон социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэ... ...һэнэй түлөө Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаба ...

...хүдөө ажахымнай хүдэлмэрилэгшэд урдаа табигдаһан хүн... ...й зорилгонуудаа бэелүүлхын тула шармайн оролдожо ... Энэ жэлэй хүшэр хүндэ, сагай уларилай таарамжагүй ...нда бүхы хүдэлмэри ябуулагдана. Баргажанай, Хурам... ...й, Кабанскын, Түнхэнэй, Хяагтын, Хориин районуудай ...шад муу бэшэ ургаса ургуулаа, Эхэ орондоо таряа ...на даалгабарияа дүүргэхэ дүтэлөө. Энээнтэй хамта мү... ...үедэ колхоз болон совхозуудта тон харюусалгатай хаһа ...малай үбэлжэлгэ эхилээ, адууһа малаа һайнаар ...илжа, ашаг шэмыень доошолуулхагүй гэһэн зорилго ...эгдэнэ.

...-АГРОПРОМЫШЛЕННА КОМПЛЕКСЫН ХҮДЭЛМЭРИ... ...ЭД! ХҮДӨӨ АЖАХЫН ҮЙЛЭДБЭРИИН АШАГ ҮРЭТЭЙ ...ЭЛТЭ ТҮРГЭДХЭГТЫ! ЭДЕЭ ХООЛООР, ХҮДӨӨ АЖА... ...Н ТҮҮХЭЙ ЭДЭЭР ОРОНОО НАЙДАМТАЙГААР ХАНГА... ...БОЛОГТЫ!

...ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОГРАММЫЕ ДҮҮРГЭХЫН ТҮЛӨӨ ...Д НЭТЭРҮҮГЭЭР ТЭМСЭГТЫ!—гэһэн партиин Уряа хүдөө... ...ажалшадые шэнэ амжалтануудта зоригжуулна.

...Октябриин революциин илан мандаһанай һүүлээр, 67 жэ... ...туршада Коммунис парти ба Совет гүрэн, манай арад ...ой дээрэ бата бэхи эб найрамдал хэтын хэтэдэ байгуул... ...түлөө эсэшэ сусашагүй ажал ябуулга эрхилдэг, үнэтэ ...нижа, дурадхалнуудые оруулдаг гээшэ. Мүнөөшье энэ ...маа батадхажа. «СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ЛЕНИНСКЭ ГА... ...ДЫН ПОЛИТИКА — ЭБ НАЙРАМДАЛ БА АРАДУУ... ...Й АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛЫЕ БЭХИЖҮҮЛГЫН, УЛАСХООРОН... ...Н ҮРГЭН ЕХЭ ХАРИЛСААНАЙ ПОЛИТИКА МАНДАХА ...ЛТОГОЙ!»— гээд партимнай уряална. Энэ холын хараата ...түгэлдэр үгэнүүдэй түби дэлхэйн бүхы арадуудай зүг... ...һайшаан дэмжэгдэхэ, зоригжуулха хүсэн болохо бай... ...да ямаршье һэжэг түрэнэгүй.

...-ЛЕНИНЭЙ ТУГ ДОРО. КОММУНИС ПАРТИИН ХҮТЭЛ... ...Й ДОРО—КОММУНИС БАЙГУУЛАЛТЫН ШЭНЭ ИЛАЛТА... ...Д ТЭЭШЭ, УРАГШАА!—гэһэн партиингаа уряае халуунаар ...эд, табиһан зорилгонуудыень амжалтатайгаар дүүргэжэ, ...этигэл найдабарииень харюулхабди гэжэ республикы... ...й ажалшад үнэн зүрхэнһөө тангариглана.

КПСС-эй ЦК-гай ПОЛИТБЮРОДО

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой ээлжээтэ заседани боложо. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненкын Йеменэй Араб Республикын Президент Али Абдалла Салехтай хэһэн хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдые зүбшэн хэлсээд, һайшааһан байна. Үнгэргэгдэһэн хөөрэлдөөнүүд, СССР-эй ба ЙАР-ай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон тухай договорто гар табилга совет-хойто йеменэй харилсаанай залан сэхэ хүгжэлтын шухала шата болоно. Хоёр ороной харилсаае саашадань гүнзэгырүүлхын тула, уласхоорондын түгшүүрилые һулаpуулха талаар тэдэнэй хамтын ябуулгануудые бэелүүлхын, тэрэ тоодо Дүтын Зүүн зүгтэ үнэн зүб, бата бэхи эб найрамдал хангаха талаар шэглүүлэгдэһэн хүсэлэл оролдолгонуудые гаргахын тула энэ договор бата бэхи үндэһэ һуури табина. Палестиные сүлөөлхэ эмхиие тэрээндэ заабол, бүрин эрхэтэйгээр хабаадуулжа, Дүтын Зүүн зүг тушаа уласхоорондын конференци зарлаха гээшэ энэ зорилгые бэелүүлхэ эгээл найдамтай зам болоно гэжэ дахинаа тэмдэглэгдээ.

Германиин Демократическа Республикын байгуулагдаһаар 35 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ Совет партийно-правительственна делегациин хабаадаһан тухай нүхэр А. А. Громыкын мэдээсэл шагнагдаад, һайшаагдаһан байгаа. КПСС болон СЕПГ-гэй, Советскэ Союз болон Германиин Демократическа Республикын хоорондохи аха дүү харилсаа холбооной бүхы талаараа хурдан түргэнөөр хүгжөөгдэжэ байһаниинь тэмдэглэгдээ. 2000 он хүрэтэрхи үедэ эрдэм, техникын ба үйлэдбэриин талаар СССР-эй, ГДР-эй хоорондохи харилсаае хүгжөөлгын удаан болзорой программада гараа табилга эдэ харилсаае улам бэхижүүлгэдэ шэнэ ехэ хубитаяа оруулһан байна. Советскэ Союзай ба Германиин Демократическа Республикын, аха дүү бүхы социалис гүрэнүүдэй хани барисаае, нягта жагсаалые саашадань бэхижүүлгэ, уласхоорондын оршом соо тэдэнэй ябуулгануудые үрэ түгэсөөр тааралдуулалга Европодо, бүхы дэлхэй дээрэ дайнай аюулые һулагруулгын, оронуудай хоорондо эб найрамдалта бүтэмжэтэй һайн харилсаа тогтоолгын, империализмын, үһөө хяһаа нэхэлгын ба дайнай хархис хүсэнүүдэй али бүхы ябуулгануудта шиидхэхы харюу сохилто үгэлгын шухала нүхэсэл болохо байна.

Поволжиин, Ураалай, Сибириин ба Казахстанай районуудта тэрэниие тарижа ургуулгые үргэдхэһэнэй ашаар хабарай шэниисын эрхим шанартай орооһо үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ талаар шэглүүлэгдэһэн дурадхалнуудые Политбюро зүбшэн хэлсэбэ. Энэ асуудалаар баталагдан абтаһан КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол дотор хабар таригдадаг шэниисын ургаса нилээд дээшэлүүлхэ, илангаяа хүсэтэ, шэлдэн хатуу ба үнэтэ сортнуудай таряа хуряалгые дээшэлүүлхэ арга олгоһон хэмжээ ябуулганууд хараалагдаһан байгаа. Эдэ бүгэдэ СССР-эй Эдеэ хоолой программые бэелүүлгэдэ шухала удха шанартай байна. Иимэ зорилготойгоор газар тариалан элдүүрилгын зональна гуримуудтай наринаар тааралдуулан хэрэглэгдэхэ зэргэтэй шэниисэ тарижа ургуулгын һайн технологинууд эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлэгдэхээр хараалагдана.

Нүхэр М. С. Горбачев түрүүтэй КПСС-эй делегациин КПВ-гэй Генеральна секретарь Г. Макленнан түрүүтэй Великобританиин Коммунис партиин гүйсэдхэхэ комитедэй делегацитай уулзалгын дүнгүүдые Политбюро хаража үзэбэ.

Совет-австриин худалдаа наймаанай-экономическа харилсаае саашадань нарижуулан һайжаруулха талаар Австриин Республикын Вице-Канцлер Н. Штегертэй хэһэн хөөрэлдөөн тухай нүхэр Н. А. Тихоновэй мэдээсэл шагнагдаа.

Гүрэнэй ба ажахын байгуулалтын, аха дүү социалис оронуудтай хани барисаагаа бэхижүүлгын, манай парти болон гүрэнэй эб найрамдалта гадаадын политическэ хараа шэглэлые бодото дээрэнь бэелүүлгын бусад зарим асуудалнууд КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, шиидхэбэринүүд абтаһан байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

ССР СОЮЗАЙ 60 ЖЭЛЭЙ ОЙН НЭРЭМЖЭТЭ ЗЭДЫН ВОЛЬФРАМ-МОЛИБДЕНЭЙ КОМБИНАДЫЕ АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР ШАГНАХА ТУХАЙ

Үнгэтэ металлургиие хүгжөөлгэдэ габьяатай байһанайнь, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ немец-фашис булимтарагшадые бута сохилгодо ехэ хубитаяа оруулһанайнь, түсэбтэ даабаринууд болон социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь түлөө СССР-эй Үнгэтэ металлургиин министерствын **ССР СОЮЗАЙ 60 ЖЭЛЭЙ ОЙН НЭРЭМЖЭТЭ ЗЭДЫН ВОЛЬФРАМ-МОЛИБДЕНЭЙ КОМБИНАДЫЕ АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ЧЕРНЕНКО.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль. 1984 оной октябриин 10.

ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭНҮҮД

Ашагта малтамалнуудай промышленностиин техническэ хэмжээе дээшэлүүлгэдэ габьяатай байһанайнь түлөө СССР-эй 60 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай үйлэдбэриин таһагай начальник Владимир Германович **Уколовто Буряадай АССР-эй габьяата инженер** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

* * *

Һурган хүмүүжүүлгын талаар габьяатай байһанайнгаа түлөө СССР-эй 60 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай автослесарьнүүдэй бригадир Михаил Александрович **Бессонов Буряадай АССР-эй залуушуулай габьяата һурган хүмүүжүүлэгшэ** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэбэ

* * *

Үйлэдбэриин технологиие нарижуулан һайжаруулха талаар габьяатай байһанайнь түлөө СССР-эй 60 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай Холтоһоной уурхайн ахамад инженерэй орлогшо Владимир Капитонович **Пластинкинда Буряадай АССР-эй габьяата ухаалан зохёогшо** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

* * *

Гүрэнэй худалдаа наймаанай талаар габьяатай байһанайнь түлөө Зэдын проснабай магазиниие даагша Людмила Терентьевна **Пьянковада Буряадай АССР-эй худалдаа наймаанай габьяата хүдэлмэрилэгшэ** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

* * *

Уран һайханай самодеятельностиие хүгжөөхэ, ажалшадые соёлой талаар хангалгада эмхидхэлэй ехэ ажал ябуулһанайнь түлөө СССР-эй 60 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай түсэблэлгын таһагай начальнигай орлогшо Иван Кириллович **Дубровиндо Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

* * *

Түсэблэлгын-экономическа хүдэлмэри эмхидхэлгэдэ габьяатай байһанайнь түлөө СССР-эй 60 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай түсэблэлгын таһагай начальник Галина Сосипатровна **Яткаркинада Буряадай АССР-эй габьяата экономист** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТАНУУД

Үйлэдбэриин үндэр дүнгүүдые туйлаһанайнгаа түлөө СССР-эй 60 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, — Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнагдаба гэбэл:

автомобилиин кранай машинист Михаил Терентьевич **Лощенко;**

материально-техническэ хангалгын таһагай начальнигай орлогшо Анатолий Андреевич **Паньков;**

шанаржуулгын фабрикын ахамад инженер Владимир Васильевич **Переляев;**

Холтоһоной уурхайн тэһэлэгшэ Санжа Будажапович **Цыренов;**

Юнхэрэй уурхайн үрэмдэгшэдэй бригадир Александр Аюшеевич **Шагдуров.**

АЛДАРТА КОЛЛЕКТИВЭЙ АЛТАН ОЙ

ГАНСАШЬЕ манай республикын бэшэ, харин Эхэ ороноймнай эрхим түрүү ажалша коллективүүдэй нэгэн —СССР-эй 60 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Зэдын вольфрам-молибденэй комбинат байгуулагдаһаар 50 жэлэйнгээ алдарта ойе мүнөөдэр тэмдэглэхэнь. Тэрэ холын 1934 оной намар Байгал шадарай баян дэлгэр дайдын онсо өөрсэ ашагта малтамалнуудай баялигые шанаржуулжа, түрүүшын продукци гаргажа эхилһэн түүхэтэй. Үнгэрһэн жэлнүүдэй үедэ техническэ талаараа урган хүгжэжэ, эрдэм ухаанай болон түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэжэ, мүнөөнэй үе сагай эрилтэнүүдтэ гүйсэд харюусама үйлэдбэритэй үнгэтэ металлургиин тон томо предприяти болоһон байха юм. Эдэ жэлнүүдтэ Закаменск хото манай республикын нилээд ехэ, болбосон түхэлтэй, социально-соёлой талаар һалбаран хүгжэһэн хото болоо. Ажалшадай һуудал байдал, үдэрһөө үдэртэ улам һайжарна, бүри баян дэлгэр болоно.

Энэ гайхамшагта, баяр баясхаланта үдэр Зэдын комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадые, предприятиин байгуулагдаһаар 50 жэлэй алдарта ойтой дашарамдуулан, Эхэ оронойнгоо дээдын шагналда — Ажалай Улаан Тугай ордендо хүртэһэн ушараарнь үнэн зүрхэнһөө хани халуунаар амаршалаад, саашадаа үшөө ехэ, шэнэ амжалтануудые туйлахыень хүсэнэбди.

(Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай мүнөөдэрэй ажабайдал ажал хэрэгүүд тухай газетымнай хоёрдохи хуудаһанда уншахые дурадханабди).

АЖАЛАЙ ГАБЬЯАТА БААТАР

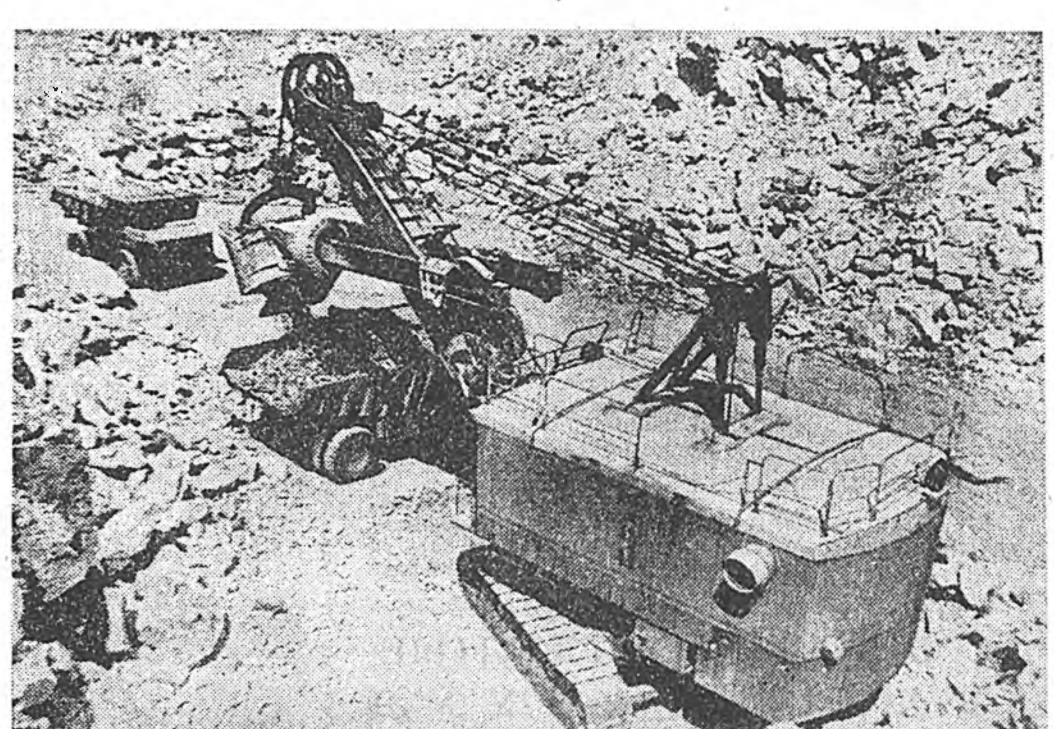

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай Юнхэрэй уурхайн коллектив эршэтэ ажалаараа суурхадаг юм. Манай штатнабэшэ фотокорреспондент Ц. Цыренжаповай буулгаһан зурагуудай нэгэн дээрэ энэ уурхайн руда ашалгые харанат. Нүгөөдэ зураг дээрэ уурхайн үрэмдэгшэдэй эрхим бригадын бригадир Александр Аюшеевич Шагдуров байна. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг коллектив түсэбтэ табан жэлэйнгээ дүрбэн жэлэй даабарине болзорһоонь 3 һараар урид бэелүүлжэ, ехэ амжалта туйлаһанхай.

СОВЕТСКЭ СОЮЗҺАА МОРДОБО

...енэй Араб Республикын Президент Али Абдалла Салех октябриин 11-дэ Советскэ Союзһаа мордобо. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй уряалаар тэрэ хани ёһоной албанай хэрэгээр манай орондо ерэһэн байгаа.

Мордохынь урда тээ ЙАР-ай Президентые үдэшэлгын ёһолол Кремльдэ, ...Ехэ ордоной дэргэдэхи талмай дээрэ болобо.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненко А. Салехые үдэшөө.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Тихонов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Г. А. Алиев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. И. Воротников, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко үдэшэлгын ёһололдо хабаадаһан байна.

Автомашинануудай кортеж Кремльһээ гаража, аэродром тээшэ шэглэбэ.

Н. А. Тихонов, Г. А. Алиев, В. И. Воротников болон бусад тусхай тушаалтад аэродром дээрэ ЙАР-ай Президентые үдэшөө.

(ТАСС).

ГДР-эй СОЁЛОЙ ҮДЭРНҮҮД

Хани барисаан — Фройндшафт! Октябриин 10-да ССР Союзай Ехэ театр соо гүнзэгы удхатай эдэ үгэнүүд соностобо. Германиин Демократическа Республикын соёлой үдэрнүүд Советскэ Союзда баярай оршон байдалда эндэ нээгдээ. Немец газар дээрэхи хүдэлмэришэд болон таряашадай түрүүшын гүрэнэй байгуулагдаһаар 35 жэлэй ойн хүндэлэлдэ энэ харалга үнгэргэгдэнэ.

Нүхэд М. С. Горбачев, П. Н. Демичев, М. В. Зимянин, Е. К. Лигачев, СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь К. Хагер түрүүтэй ГДР-эй делегаци, ГДР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Э. Винкельман үдэрнүүдые баярай оршон байдалда нээлгэдэ хабаадалсаһан байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй соёлой министр П. Н. Демичев Германиин Демократическа Республикын ойн баярта зорюулагдаһан литература ба искусствын һайндэртэ хабаадахаяа ерэһэн аха дүү ороной түлөөлэгшэдые халуунаар амаршалба.

Манай оронуудай хоорондохи аха нүхэсэлые, харилсаа холбоое саашадань гүнзэгырүүлхэ хэрэгтэ социалис соёл улам ехэ үүргэ дүүргэдэг боложо байна гэжэ тэрэ хэлээ. Хоёр орондо соёлой үдэрнүүдые үнгэргэлгэ энээниие элирхэйлэн харуулна. Энэ уулзалга хадаа эб найрамдалай ба социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэлдэ манай арадуудай нэгэдэлэй һүлдэ, марксизм-ленинизмын ба социалис интернационализмын гол ёһонуудта манай хэлбэришэгүй үнэн сэхэ байлгын үшөө нэгэ гэршэ болоно гэжэ совет хүнүүд тоолоно.

К. Хагер харюугай үгэ хэлэхэдээ, СЕПГ-гэй Центральна Комитедһээ, нүхэр Э. Хонеккерһоо, ГДР-эй правительство ба арадһаа аха дүүгэй амаршалга совет хүнүүдтэ дамжуулба.

Хүдэлмэришэн ангиин партиин — СЕПГ-гэй хүтэлбэри доро эмхидхэгдэн байгуулагдаһанһаа хойшо Германиин Демократическа Республика политическэ талаараа тогтуууритай, экономическа хүсэн түгэс, үндэрөөр хүгжэһэн гүрэн боложо гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Эдэ бүхы талаар немец арадые сүлөөрүүлһэн гитлеровскэ фашизмые алдарта Совет Армиин ба тэдэнэй союзнигуудай һамна бута сохижо туйлаһан илалтада уялгатайбди. Советскэ Союзай энэ сүлөөрэлгын баатаршалгада саашадаашье гүнзэгы сэдьхэлһээ баяр баясхалан хүргэжэ ёһолхобди. Тиимэһээ ГДР-эй байгуулагдаһаар 35 жэлэй ойе Агууехэ Илалтын 40 жэлэй ойдо бэлдэлгын һүлдэ доро тэмдэглэжэ байнабди.

Урда урдын совет үдэрнүүдэй манай орондо үнгэргэгдэһэндэл адли, СССР-тэхи ГДР-эй соёлой үдэрнүүдэй СЕПГ-гэй ба КПСС-эй хоорондохи, хоёр гүрэнэй болон арадуудай хоорондохи аха дүү ёһоной холбооной эбдэршэгүй бата нэгэдэлтэй байһые үшөө дахин батаар элирхэйлэн харуулха юм гэжэ найдажа байһанаа ГДР-эй делегацие толгойлогшо мэдүүлээ.

Удаань ГДР-эй искусствын уран бэлигтэнэй ехэ концерт болобо. Тэрээндэ хабаадагшад — эрхим түрүү уран һайханай коллективүүд болон солистнууд — немец хүдэлмэришэн анги, ГДР-эй ба СССР-эй ажалшадай аха нүхэсэл, нэгэдэл тухай, социалис Германиие байгуулагшадай зохёон байгуулхы зориг бадаруулма ажал тухай дуунуудые, шүлэгүүдые Москва асарһан байна.

Немец классигуудай ба ГДР-эй мүнөөнэй авторнуудай зохёолнууд, арадай дуу, хатар программыень шэмэглээ.

(ТАСС).

АЛДАРТА КОЛЛЕКТИВЭЙ АЛТАН О

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай 50 жэл

ҮНДЭР ШАГНАЛ УЯЛГАЛНА

ТАБИН жэлэй саада тээ заха холын Захаамин нютагай байгаалиин баялиг ашаглагдажа эхилhэн түүхэтэй. Эндэхи үнэтэ металл абахын тула ажалай ехэ баатаршалга гаргаха ушартай байгаа. Тэрэ онсо баялиг болохо вольфрам-молибденэй хэбтэшые, бэдэрэн олохын, нөөсыень тодорхойлхын тулада айхабтар ехэ хүдэлмэри хэгдэhэн юм. Энэ талаар э г э э л түрүүлэн Зүүн-Сибириин геологическа трестын тусхай партиин начальник Мария Васильевна Бесова нэрлэгдэхэ зэргэтэй.

Аяар холын 1932 ондо геолого-минералогическа эрдэмэй доктор А. А. Арсентьевэй зуушалгаар эрэлхэг зоригтой эхэнэр-геолог Захааминда эльгээгдээ hэн. Богонихон болзор соо нүхэр Бесовагай партиин геологууд вольфрамтай руда элирүүлhэн байна. Энэ баялигые бэдэрэгшэд 1932 оной майн 9-дэ вольфрамай хэбтэшэ оложо, түрүүшын шэнжэлгэ эхилhэн юм. Мүн энэ үедэ молибденэй, шулуу нүүрhэнэй хэбтэшэнүүд элирхэйлэгдээ hэн. Бэдэрэлгын энэ хүдэлмэридэ эндэхи Ивановкын алтанай прийскын хүдэлмэришэн Александр Иванович Юрьев, техник Матвей Алексеевич Серых, нютагай ангуушад болон харгы заагшад Шампи Шампиевич Ямпилов («Шампи баабай» гэжэ алдаршаhан), Радна Эрдынеев, алта угаагша аха дүүнэр Викулинууд болон Карасевууд, Норбоев, Балалаев, Логадо болон бусад бага бэшэ туhа хүргэhэн байна.

Иигэжэ оронойимнай промышленностьда Зэдын вольфрам ашаглагдажа эхилээ. 1936 ондо түрүүшын үнэтэ металлэй 100 тонно руда абтаа hэн. Тэрэниие малтан абалга ба шанаржуулга бар хүсөөр бүтээгдэжэ, мори тэргээр зөөгдэдэг байhан.

Эдэ гайхамшагта үдэрнүүдhээ түүхэеэ эхилhэн, СССР-эй 60 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай коллектив шэн зоригто ажалай ута зам дабажа гараа. СССР-эй Хүндэ промышленностиин Арадай Комиссариадай 1934 оной октябриин 11-нэй 1347-дохи захиралтаар «Джидастрой» трест Зэдын вольфрам-молибденэй комбинат болгогдон нэршээ бэлэй.

Тиигэжэ заха холын Захааминай ой тайгын гүн уруу мори унаагаар барилгын материалнууд, эдеэ хоол, эд бараан зөөгдэжэ эхилээ. Комбинат байгуулгада туhалха штаб Улаан-Үдэдэ эмхидхэгдээ hэн. ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой секретарь нүхэр М. Н. Ербанов барилгын ябаса хинадаг, ехэ туhаламжа үзүүлдэг байгаа.

Комбинадай түүхэ hонирхолтойшье, hайн жэшээтэйшье юм. Тэрэнэй барилгада Москва, Ленинград, Украина болон Волго шадарай областьнуудай хүдэлмэришэн ангиин түлөөлэгшэд хабаадаhан байна. Тэдэнтэй хамта Захаамин нютагай, Буряад ороной бусад районуудhаа hайн дураараа ерэгшэд комбинадай коллективэй гол хүсэн боложо түбхинөө. Солото хүнүүдэйнь дундаhаа Социалис Ажалай Герой А. Ф. Ваганов, Ленинэй орденто Д. Ц. Баиров болон А. А. Балдаев, Октябриин Революциин орденто Д. Ц. Самбилов, А. Ф. Ященко, И. В. Нуждов болон бусадые нэрлэхэ ушартай.

30-дахи онуудта ерэжэ, саашадаа комбинадай хүдэлмэришэ уг гарбалтанай үндэhэ табигшад гэхэдэ, И. К. Науменко, И. Ф. Ященко, И. И. Тугаринов, О. Ц. Жамбалов болон бусад болоно. Иимэ уг гарбалтанай тоодо олон үндэhэ яhатанай түлөөлэгшэд бии. Мүнөө үедэ манай комбинадта совет оронойимнай 21 үндэhэ яhатанай түлөөлэгшэд эбтэй зэтэйгээр ажаллана.

Комбинадай байгуулагдаhаар 50 жэл үнгэрбэ. Түүхын хэмжээгээр энэ богонихон саг соо манай комбинат СССР-эй үнгэтэ металлургиин мантан томо предприятинуудай нэгэн боложо, Буряадай ашагта малтамал шанаржуулгын промышленностиин үндэhэ hуури табяа. Комбинадай коллектив алтан ойгоо ажалай үндэр амжалтаар угтаба. Түсэб болон социалис уялгануудаа уридшалан бэелүүлhэн тухайгаа баяр баясхалантайгаар мэдээсэбэ. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбан жэл зургаан hарын туршада, Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгөөр, 4 дахин манай комбинадай коллектив илагшадай тоодо оролсоо. 1983 оной I, II, III кварталнуудай дүнгөөр комбинадта мүрысөөнэй 1-дэхи hуури олгогдожо, КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, облсовпрофой болон ВЛКСМ-эй обкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдажа, республикын Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдээ hэн. 1984 оной хоёрдохи кварталда манай комбинат Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ, Үнгэтэ металлургиин министерствын дамжуулгын Улаан тугта, нэгэдэхи мүнгэн шанда хүртэhэн байна.

Түрэл комбинадайнгаа 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй ажалай вахтада бүхы бригада, халаан болон мастерска участогууд жагсаа hэн. Хүдэлмэришэн бүхэн, цехүүдэй коллективүүд алтан ойгоо ажалай шэнэ амжалтаар угтаха гэhэн хүсэл эрмэлээл гаргаа бэлэй.

Үнгэрhэн гурбан жэл зургаан hара соо комбинат гүрэнэй түсэбүүдые урагшатайгаар дүүргээ гэбэл: продукци худалдалга—104,3 процент, концентрат гаргалга—102,2 процент, продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулга—96,6 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэ—103,1 процент. Социалис уялгануудынай холо үлүүлэн дүүргэгдээ.

Ойн үдэрые ажалай амжалтаар угтаха гэhэн мүрысөөн 12 hарын урда тээ эхилээ hэн. Иимэ үүсхэл гаргагшадые нэрлэбэл, Холтоhоной руднигай, Юнхэрэй руднигай, Горно участогай коллективүүд, аха дүүнэр Л. А. болон В. А. Рябовуудай даагдаг проходчигуудай, Б. Б. Базаров болон А. Н. Москвитинай руда сэбэрлэлгын бригадануудай, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат В. И. Тугариновай бригадын болон бусад коллективүүд болоно.

Дүнгүүд согсологдобо. Баясама илалтанууд туйлагдаа. Комбинадай бүхы цехүүдэй коллективүүд hайн дүнтэйгөөр ойн үдэрые угтаба. Үүсхэл гаргаhан бүхы коллективүүд, мүн транспортна цехэй, заhабарилгын-механическа заводой, «Закаменский» совхозой, техническэ хиналтын ба химическэ шалгалтын таhагай, барилга-хабсаралгын управлениин, А. Б. Шагдуровай комплексно бригадын, Холтоhоной руднигай Б. И. Федоровой проходчигуудай бригадын, барилгын материалнуудай цехэй А. М. Бутинагай бригадын, заhабарилгын-механическа заводой Н. П. Федосеевэй бригадын болон бусад коллективүүд ойн баярай мүрысөөнэй вымпелдэ, мүнгэн шанда хүртэбэ. Бүхыдөө үйлэдбэриин 20 участогай 16-нь, 155 бригадануудай 85-ниинь түсэбтэ табан жэлэйнгээ даабаринуудые уридшалан бэелүүлжэ шадаа.

Бүхы коллективүүдые хүмүүжүүлхэ, эбтэй зэтэйгээр ажал хүүлэхэ хэрэгтэ комбинадай партийна организаци ехэ үүргэ дүүргэдэг гээшэ.

Манай комбинадай ажалай ветеранууд ба солото хүнүүд байhан Петроградай улаан гвардеец, дүршэл ехэтэй партиин хүдэлмэрилэгшэ, комсомолой III, IV, V, VI съезднүүдэй, партиин X, XI, XII съезднүүдэй делегат байhан «Джидастройн» түрүүшын хүтэлбэрилэгшэ М. Ф. Федоровые, дүлэтэ коммунист, дайнай hүүлэй жэлнүүдтэ манай предприятиие толгойлhон Я. В. Тимощенкые, директор байhан И. А. Федотов, Г. Б. Баиров, И. П. Чепурин гэгшэдые, парткомой секретарьнууд болон партиин ЦК-гай парторгнууд байhан Б. Литов, Д. Ц. Уртюбаев, Ц. Б. Эрдынеевые «Хүнгэн кавалери» эмхидхэhэн ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь И. Чумаковые хүдэлмэришэднай хэзээдэшье мартахагүй.

1935 оной декабрь hарада «Джидастройн» партийна организацида 13 коммунист, комсомолой организацида 47 гэшүүд тоологдодог байгаа. Гэбэшье партиин шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ, олониитые хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байhан юм. Имагтал коммунистнууд болон комсомолшууд комбинадай барилгада дайнай урдахи, илангаяа Эсэгэ оронoo хамгаалгын Агуу ехэ дайнай жэлнүүдтэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн, бусадые дагуулан хүдэлдэг бэлэй.

Баригдажа эхилhэн предприятида нютагай партийна, совет органууд ехэ туhа хүргэдэг hэн. 1935 оной майн 10-да ВКП(б)-гэй Захааминай райкомой бюро болон аймагай Соведэй гүйсэдкомой хамтын заседани боложо, «Джидастройдо» туhалха асуудалнууд харагдаhан юм. Тиигэжэ 350 мори тэргэ, 350 хүн районой ажахынуудhаа эльгээгдэhэн байна. Иимэрхүү тогтоолнууд олон дахин абтаhан байха юм.

Комбинат хүгжөө, тэрэнэй партийна организаци мүн лэ олошороо. Мүнөө үедэ комбинадай парторганизацида 660 коммунист, комсомолой организацида 580 гэшүүд тоологдоно. Тэдэнэр түрүү зэргэдэ алхалhаар. Социалис мүрысөө эмхидхэхэ, түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые дүүргэхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, комбинадай алтан ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха ба бусад хэмжээ ябуулгануудые тэдэ хүтэлбэрилэн толгойлно. Коммунистнуудай хүсэл эрмэлээл, комсомолшуудай эдэбхи үүсхэл үдэр бүри үргэдэhөөр, ашаг үрэ ехээр асарhаар, hүүлэй жэлнүүдтэ бригадирнууд болон бусад хүтэлбэрилэгшэдэй дунда коммунистнууд, комсомолой гэшүүд улам олошорно.

Үйлэдбэриин болон политическэ хүтэлбэрилэгшэд, эдэбхитэд— коммунистнууд В. И. Тугаринов—БелАЗ-540 түхэлэй автосамосвалай жолоошодой бригадир, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат А. Н. Москвитин—Холтоhоной уурхайн сэбэрлэлгын комсомол-залуушуулай бригадые толгойлогшо, Буряадай комсомолой шангай лауреат, В. А. Рябов—Холтоhоной руднигай проходчигуудай бригадир А. А. Шагдуров—Юнхэрэй руднигай үрэмдэгшэдэй бригадир болон бусадаар комбинадай коллектив омогорхохол ёhоороо омогорхоно.

Партийна комитет болон цехүүдэй партийна организацинууд кадрнуудые хүмүүжүүлхэ, зүбөөр хубаарилан табиха, коммунистнуудай түрүү үүргые дээшэлүүлхэ, коллективүүдэй ажал хэрэгтэ нүлөөлгыень hайжаруулха асуудалнуудта саг үргэлжын анхарал хандуулна. Тэдэнэй дунда Холтоhоной уурхайн парторганизаци (секретариинь С. Н. Костенко), барилга-хабсаралгын управлениин (секретариинь Т. А. Валеев), «Закаменский» совхозой (Р. В. Зюлькова), шанаржуулгын фабрикын (А. И. Москвитин) болон бусад парторганизацинууд эрхим hайнаар хүдэлмэрилнэ гэжэ тэмдэглэлтэй.

Он жэлнүүдэй ошохо тума Закаменск хото hалбаран ургана, улам хүгжэнэ. Захааминай районой промышленна, захиргаанай, соёлой ехэ түб үнинэй болонхой. Урдань майхануудай, землянкануудай, холтоhон оройтой гэрнүүдэй байhан газарта мүнөө гол түлэб табан дабхар байрын гэрнүүдтэй, мүнөө үеын эрилтэдэ сүм харюусаха соёлой-ажаhуудалай барилгануудтай хото hалбаран бодоо.

Илангаяа ехэ барилганууд hүүлэй жэлнүүдтэ бодхоогдожо байна. Комбинат бүхыдөө байрын 96 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэрнүүдтэй, 2 мянган hууритай хүүгэдэй 15 саад, яслитай, 3700 hурагшадай 6 дунда hургуули болон 14-дэхи СГТУ-тэй болонхой юм. Закаменск хотодо искусствын hургуули, үхибүүдэй спортын hургуули, «Юный космонавт» гэжэ пионернүүдэй лагерь хүдэлмэрилнэ. Хоёр залтай 900 hууритай соёлой байшан, 400 hууритай «Горняк» кинотеатр, ажалшадай hууринуудта 3 клуб, стадион, спортивна зал, профилактори болон бусад зургаанууд аша үрэтэйгөөр хүдэлмэрилдэг юм.

Түрэл предприятиингаа 50 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байхадаа, манай комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад тэдэнэй ажалые үндэрөөр сэгнэжэ, Эхэ оронойнгоо үндэр шагналаар—Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаhанайнь түлөө Коммунис партидаа, совет правительстводаа үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэнэ. Энээнтэй хамта КПСС-эй XXVI съездын болон партиин ЦК-гай удаадахи Пленумүүдэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа, мэргэжэл шадабаряа, дүй дүршэлөө сүм зорюулхабди гэжэ нэгэн дуугаар мэдүүлнэ. Энээндэ Эхэ оронойимнай үндэр шагнал уялгална, уряална.

М. СЕМЕНОВ,
Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай директор, СССР-эй Верховно Соведэй депутат.

ШАНАРЖУУЛАГШАД—ТҮРҮҮ ЗЭРГЭД

Руда шанаржуулха технологиие саг үргэлжэ нарижуулhанай, техническэ талаар зэбсэгжүүлhэнэй, хүдэлмэришэд болон мэргэжэлтэдэй шадабари мэргэжэлые дээшэлүүлhэнэй ашаар фабрикын үйлэдбэриин хүсэн хэдэн дахин үргэдхэгдөө гээшэ. Фабрикын хүдэлмэришэд дайнай бэрхэшээлтэ үедэ бүхы түсэбтэ даабаринуудаа дүүргэжэ, фашизмые илаха хэрэгтэ өөhэдынгөө хубитые оруулhан байха юм. Шэн зоригто ажалаараа шалгардаг түрүүшүүлэй зэргэдэ Г. Климов, М. Грязнова, Л. Цыбиков, Д. Раднаев, О. Будилова болон бусад дабшадаг hэн. Шанаржуулагшад амарха сагhаа арсажа, олонхи ушарта хоёр халаанда хүдэлдэг hэн. Дайнай хүндэ хүшэр байдалда фабрикада уhан, зайн гал, котельнэдэ түлишэ дуталдадаг, үбэлэй хүйтэндэ соргонуудай тэhэрхэ ушар али олон үзэгдэдэг байгаа. Заhабарилгын, мүн шэнэ түхеэрэлгэнүүдые хабсаргалгын хүдэлмэри үсөөхэн эрэшүүл, гол түлэб эхэнэрнүүдтэй хамта богони болзорто түгэсхэхэ хүсэл оролдолго гаргадаг hэн.

Мүнөө үедэ шанаржуулгын фабрикада шэнэ технологи нэбтэрүүлэгдэнэ. Хүсэ ехэтэй оньhон түхеэрэлгэнүүд тодхогдоно. Үйлэдбэриингөө талмайе үргэдхэнгүйгөөр манай коллектив ажалай бүтээсые 2—2,5 дахин дээшэлүүлээ. Ажалай болон салин хүлhэ хубаарилгын гуримые нарижуулха талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Социалис мүрысөөнэй дүн саг соогоо согсологдоно, бригадна гурим үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэнэ. Бүхы технологическа халаанууд болон заhабарилгын бригаданууд ажалда хабаадалгын коэффициент хэрэглэгдэдэг болоо. Концентрадай шанарые hайжаруулха оньhон түхеэрэлгэнүүд хабсаргагдана, түрүү дүй дүршэл, онол арганууд хэрэглэгдэнэ.

Манай коллектив арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи жэлдэ илангаяа урагшатайгаар ажаллана. hара, квартал, жэл бүхэндэ гол зүйлнүүдээр түсэб үлүүлэн дүүргэгдөө. Продукци абаха түсэб жэгдэ hайнаар бэелүүлэгдэнэ. Мастернууд М. М. Веденева, В. М. Петров гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг технологическа халаанууд түсэбтэ табан жэлэй дүрбэн жэлэй даабарие 70—80 үдэрөөр уридлажа ябана. Түрэл комбинадайнгаа алтан ойе ажалай амжалтаар угтахые оролдон, фабрикын хүдэлмэришэд руда шанаржуулха, концентрат гаргаха түсэбөө үлүүлбэ. Тиихэдэ үнгэрhэн 9 hара соо ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэб 104 процент дүүргэгдэв. Продукциин өөрынь үнэн сэн 1,8 процентээр нэмэжэ хямдаруулагдаа. Ажалай бүтээсэ 1,3 процентээр салин хүлhэнэй ургалтые ахижа ябана. Мастер М. Т. Правитель гэгшын технологическа халаанайхнд эрхим hайнаар хүдэлмэрилжэ, продукци гаргаха түсэбөө 108,3 процент, концентрат абаха түсэбөө 104, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэбөө 106,6 процент дүүргэв. Халаанайнь коллектив дунда зэргээр даабариhаа гадуур 1 мянган түхэригэй продукци, 10 мянган киловатт-час электрын элшэ хүсэ алмаhан байна. Бригадануудай дунда В. А. Кабановай хүтэлбэрилдэг коллектив шалгарба. Тэдэнэр руда бутаргаха түсэбөө 104,5, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ даабаряа 108,8 процент дүүргэhэн алдартай. Тус бригада уралан нарижуулгын 3 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ. Мүн тиихэдэ даабариhаа гадуур 1200 түхэригэй продукци, 51 мянган киловатт-час электрын элшэ хүсэ алмаа. Насоснуудые заhабарилдаг В. М. Балабановай бригада эрхимүүдэй нэгэн юм. Тэдэнэй оролдолгоор нэгэдэхи участогай түхеэрэлгэнүүд хододоо hайнаар ашаглагдана.

Фабрикада түрүү хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад олон юм. Ажалай ветеран М. Г. Гонгорова таhалгарялагүй 30 жэлдэ хүдэлмэрилжэ, тээрмын машинистын, флотаторай, классификаторщигай, реагентнүүдые бэлэдхэгшын, концентрат хатаагшын мэргэжэлнүүдые адли тэгшээр шудалаа. Мария Доржиевна ажалдаа үнэн сэхээр, шуналтайгаар хандадаг заншалтай. Мүн олониитын хүдэлмэридэ тэрэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Шэн габьяата ажалайнгаа түлөө Мария Доржиевна «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор, «Ажалай ветеран» гэhэн медаляар, олон тоото Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагданхай. «Коммунис ажалай ударник» гэhэн нэрэ зэргэеэ Мария Доржиевна эрхим ажалаараа жэлhээ жэлдэ батадхана. 6 залуу хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлжэ, шэлэhэн мэргэжэлэйнь ульгам харгыда тэрэ гаргаhан байха юм.

Комбинат доторoo эрхим ажалаараа суурхадаг шанаржуулагшадые нэрлэбэл, концентраторщик Н. Б. Минченко, слесарьнууд В. С. Филиппов, Н. Х. Замбалаев, бутаргагшад Р. С. Тюрюханова болон А. Ш. Дашеева, реагент бэлэдхэгшэ Т. Ф. Тугаринова, участогай начальнигууд В. Г. Самодуров, Ю. А. Нижник, ахалагша мастер А. И. Москвитин болон бусад болоно. Фабрикын мүн комбинадай хүгжөөлгэдэ тэдэнэр горитой хубитаяа оруулна, бусад нүхэдтөө үндэр бүтээсэтэ ажалай эрхим жэшээ харуулна.

Фабрикын парткомо
бэриин участогуудай
хүтэлбэрилэгшэдтэ те
кэ эрдэм мэдэсэе
лүүлхэ, мүн бэрхэ
жуулэгшэ болохо х
али болохо туhаламжа
дэг. Дайнай hүүлэй
нүүдтэ партийна орг
дамнай 10—15 ко
байhан hаа, мүнөө
тивэйимнай гурбадахи
мэришэн бүхэн КПСС
шүүн юм. Коммун
ахалагша экономист
Дубровин, Ажалай А
лын III шатын ордент
трогагнуур шан А. Ф. Г
Ажалай Улаан Тугай
то слесарь В. И. А
ев, партийна бүлэгэй
Ф. Ф. Долгошеев, Р. А
нова гэгшэд гол ажа
химээр бэелүүлхэhээ
партийна даабаринууд
рюусалга ехэтэйгээр
дэг юм.

Партийна суглаанай
лан абаhан шиидхэб
дые хинан шалгаха д
тай Е. П. Горшкова,
Сергеев, В. Н. Денисо
шэд энэ аша туhатай
шэнэ шатада гаргажа
хай.

Нэгэдэхи участогай
бэрние үргэдхэhэнэй
манай фабрика саашад
жэлтын шэнэ шатада
байна. Руда бутаргал
лон. hагшалгын таhа
үргэдхэхэ зорилгоор
гын хүдэлмэри ябуула
Проектээр хараалагдаh
hон түхеэрэлгэнүүдые
гөөр ашаглалгада ор
үнэтэ металлай конц
дай шанар hайжаруула
рилго табигдаанхай.
иние саг болзортонь б
хын түлөө бүхы хүсэ
лаа элсүүлхэ хүсэ
ажаллажа байнхайбди.

В. ПЕРЕЛЯ
шанаржуулгын фабр
ахамад инженер, Бур
АССР-эй габьяата инж

АЖАЛАЙ АМЖАЛТАНУУД

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай коллектив түрэл предприятиингаа 50 жэлэй алдарта ойе ажалай амжалтануудаар угтаба.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй эхинhээ ажалай түрүү дүй дүршэл, эршэтэ социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, комбинадай коллектив гурбан жэл юhэн hарын түсэбтэ даабарие сүм бэелүүлhэн байна. Тодорхойлходо, продукци худалдаха түсэб—104,5 процент, вольфрамтай концентрат үйлэдбэрилэн гаргаха түсэб 102,2 процент дүүргээ. Түсэбhөө гадуур ажалай бүтээсые 1 процентээр дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэнгые 0,5 процентээр хямдаруулха гэhэн социалис уялгаяа комбинадай хүдэлмэришэд мүн лэ дүүргээ. Жэшээлэн хэлэбэл, түсэбhөө гадуур ажалай бүтээсэ 3 процентээр дээшэлүүлэгдэhэн, продукциин өөрынь үнэ сэн 3,3 процентээр хямдаруулагдаhан байха юм.

Комбинадай коллективүүдэй дунда үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ П. А. Костылевой хүтэлбэрилдэг Холтоhоной уурхайн, В. Г. Еранскиин ударидадаг Юнхэрэй уурхайн коллективүүд түрүүлжэ ябана. Эдэ коллективүүд табан жэлэйнгээ дүрбэн жэлэй түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэhэн тухайгаа эндэ hаяхана урма зоригтойгоор мэдүүлбэ.

Г. ЯТКАРКИНА,
комбинадай түсэблэлгын таhагай начальник.

«СОЮЗВОЛЬФРАМА ЭРХИМ ҮРЭМДЭГШ

1942 ондо Мэлын сомоной Цагаан Нуга гэжэ нютагта малша айлай бүлэдэ түрэhэн Александр Шагдуров 1959—1963 онуудай туршада Зэдын комбинадай барилгашадай бригадада ажалайнгаа намтар эхилhэн юм.

Удаань Совет Армиин хилын харуулай сэрэгтэ алба хэжэ байхадаа партиин гэшүүндэ абтаа hэн. Албаяа дүүргэхэдээ частиингаа комсомолой комитедэй путёвкоор Александр хэдэн нүхэдтэеэ хамта Хойто Казахстан уруу зорёо бэлэй. Тэндэ, Кустанайска областиин Рудный хотодо, Соколовско-Сарбайска хадын-шанаржуулгын комбинадта гурбан жэл соо ажаллажа гараа. Тиихэдээ үрэмдэлгын машинистын туhалагшаар ажаллажа байхынгаа хажуугаар зургаа hарын үрэмдэлгын мастерай курсануудые дүүргэhэн юм.

Александр Шагдуров удаань Захаамин нютагаа бусажа 1972 ондо Юнхэрэй руднигта үрэмдэлгын станогой асарагдахада, тэрэнэй мэргэжэлтэ мастераар томилогдоод, бригадынгаа гэшүүдые hургажа эхилhэн байгаа. Тэрэ сагhаа хойшо, эдэ үнгэрhэн жэлнүүдтэ, бригадын гэшүүд гурбан халаанда хубааржа, үнэтэйшье, хүсэтэйшье СБШ-250 түхэлэй станогоор үрэмдэлгын hайн амжалтануудые үргэлжэ туйладаг тула «Коммунис ажалай коллектив», «КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ бригада» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдтэ хүртөө юм.

Хадын малталга, тэhэлэлгын үнэтэй сэнтэй оньhон түхеэрэлгэнүүд дээрэ ажалладаг комбинадай бусад хүдэлмэришэдтэл адли нүхэр Александр Аюшеевич Шагдуровай хүтэлбэрилдэг үрэмдэгшэдэй бригадын гэшүүд даалгагдаhан станогтоо ёhотойл нарин нягта эзэн ёhoop хандажа, саг соонь техническэ харууhа хэдэг, ашаг ехэтэйгээр ашаглажа шададаг байна.

— Тэhэлэлгын хүдэлмэринүүдые үрэмдэгшэднайл бэлдэжэ үгэдэг гээшэ. Жэшээлхэдэ, хадын геологическа байгуулалтые тодорхойлжо, ашагта малтамалай hудал зайлгаhан паспорт үрэмдэгшэдтэ барюулагдадаг. Тэрэнэй заабаряар, үгтэhэн болзор соо, техническэ талаараа өө мөөгүй ажал бүтээжэ үгэдэг үрэмдэгшэдэй хүдэлмэри, энэ хэрэгтэ баян дүй дүршэлтэй боложо мэргэжэhэн мастер-бригадир Александр Аюшеевич Шагдуровай эдэбхи үүсхэлhээ урагшатай эхиеэ абадаг, — гэжэ Холтоhоной руднигай ахамад маркшейдер Александр Бутин онсолон тэмдэглээ бэлэй.

— Энэ СБШ-250 гээшэл даа. Хүсэтэйшье, үнэтэйшье машина даа. 250 гээшэнь эды шэнээн миллиметр үргэнтэй үрэмэйнь хэмжээн гээшэ. Тон лэ бүхэ металлаар шудхагдаhан байха. Нэгэ үрэмэй хурса үзүүр 240 түхэригэй сэнтэй юм гэжэ,—Александр Шагдуров энеэбхилэн байгаа hэн.

Нёдондо намарай эхин hарын hүүлэй байдалаар А. А. Шагдуровай бригада табан жэлэйнгээ түсэбэй дүүргэлтые 102 үдэрөөр уридлажа ябаа hэн.

Александр Аюшеевич Шагдуров эрхим ажалайнгаа түлөө районойнгоо, мүн комбинадайнгаа Хүндэлэлэй самбарнуудта нэгэнтэ бэшэ оруулагдадаг. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1975 оной апрелиин 21-нэй Указаар тэрэ Ажалай Алдар Солын III шатын орденоор шагнагдаа hэн. Мүн 197
1979 онуудай туршада
шэтэйгээр ажаллажа,
циалис мүрысөөндэ ила
«Юhэдэхи табан жэлэй
ник» гэhэн тэмдэгүүдтэ
төө юм. Харин 1981
А. Шагдуров Ажалай А
Солын II шатын орде
шагнагдаа.

Ажалhаа сүлөө сагт
каменск хотынгоо
гурим сахилгада эдэб
гээр хабаадалсадаг, а
hайн дуранай дружины
шүүн Александр Аюш
комбинадайнгаа Хүндэл
грамотануудта олон уда
тэнхэй.

Нёдондо жэлэй сентяб
тэнгээр Хойто Кавказ
шодог Тырнчауз хотодо
юзвольфрам» гэжэ бүхэ
на үйлэдбэриин нэгэ
үрэмдэгшэдэй конкурс
гэгдөө hэн. Тэрээндэ ор
зургаан комбинадуудай
лөөлэгшэд хабаадалсажа
шэл шадабарияа хара
юм. Дурсагдагша конку
хабаадалсаhан А. А. Ш
ров хоёрдохи hуурида
жа, «Союзвольфрамай»
хим үрэмдэгшэ» гэhэн
зэргэдэ хүртэжэ бусаа

...Юнхэр шэлын
жэлэй дүрбэн сагта,
hүни илгадгүй үрэмдэ
станогой хүнхинөөн за
даггүй. Тэндэ зузаан
нуудай гүн соо hубигда
раатай үнэтэ ашагта ма
мал болохо вольфрама
далнуудые Александр Ш
ровай хүтэлбэрилдэг бр
дын халаан хүсэтэ он
түхеэрэлгээрээ hуулин ол
байдаг.

Б. ЖАНЧИПОВ

УЯЛГАНУУДАА БЭЕЛҮҮЛЭЭ

Зэдын продснабай коллектив арбан нэгэдэхи табан жэлэй эхинhээ хойшо амжалтатайгаар хүдэлжэ байнхай. Манай наймаалагшад комбинадай ажалшадые hайнаар хангаха талаар ехэ оролдолго гаргана. Үнгэрhэн гурбан жэл 9 hарын туршада бидэнэр эд бараа худалдаха түсэбөө 100,5 процент дүүргэhэн байнабди.

Продснабай байгуулагдаhаар 50 жэлэй туршада үндэр мэргэжэл шадабаригай болоhон олон хүнүүд урган гараа. Тэдэнэй тоодо мүнөө магазинуудые даагшанараар хүдэлжэ байhан Х. Ж. Аюрова, М. П. Бекстова, Е. Е. Банникова, М. Н. Каратаева, складые даагшанар Л. М. Котова, В. Н. Боркина, М. С. Харлова, П. А. Дышенова, худалдаа наймаанай Баян-Голой отделениин начальник Е. Д. Шелопугина болон бусад оролсоно.

Түрэл предприятиингаа алтан ойн хүндэлэлдэ абаhан социалис уялгануудаа манай коллектив амжалтатайгаар бэелүүлээ.

В. КЕЛЛЕР,
продснабай начальнигай орлогшо.

ХАЛААНАЙ МАСТЕР

Шанаржуулгын фабрикын үйлэдбэриин хоёрдохи участогай технологическа халаанай мастераар Мария Тарасовна Правитель хүдэлдэг юм. Юнхэрэй руднигhаа асарагдаhан рудаhаа үнэтэй сэнтэй молибденэй концентрат илган абаха талаар орёо бэрхэ ажалтай. Арбан жэлэй туршада халаание хүтэлбэрилхэдөө тэрэ баян дүршэлтэй мэргэжэлтэ болоо, шадамар хүмүүжүүлэгшэ гэжэ суурхаа. Харюусалгата ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг заншалтай. Үйлэдбэридөө ашаг үрэтэй онол арга нэбтэрүүлжэ, оньhон түхеэрэлгэнүүдээ бүтээсэтэйгээр ашаглана. Мария Тарасовнагай хүтэлбэрилдэг халаан концентрат илгаха түсэбөө саг үргэлжэ үлүүлнэ. Тусхайлбал, байгша оной 9 hарада тэрэнэй халаанай хүдэлмэришэд продукци гаргаха даабарияа 108,3 процент, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэбөө 106,6 процент дүүргээ. Мүн тиихэдэ 1 мянган түхэригэй алмалта хэгдээ, оло мянган киловатт-час элшэ хүсэн арьбалагдаа hүүлэй хэдэн жэлэй туршада тус халаанда ажалай саг hамшааха, үйлэдбэриин журам эбдэхэ ушар огто гаранагүй.

М. Т. Правитель экономическа hуралсалай эрхим пропагандистнуудай нэгэн юм.

Үйлэдбэридөө үндэр амжалта туйладагайнгаа, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададагайнгаа түлөө «СССР-эй Үнгэтэ металлургиин министерствын эрхим мастер» гэhэн үндэр нэрэ зэргэдэ тэрэ хүртэнхэй. Мария Тарасовна «Ажалай ветеран» гэhэн медаляар, Хүндэлэлэй грамотануудаа шагнагдаhан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. Т. Правитель.

СОЦИАЛЬНА ХҮГЖЭЛТЫН БАРИМТАНУУД

1936 ондо эгээ түрүүшын, нэгэ дабхар, гурбан жэлэй hургуули Городок hууринда, мүнөөнэй Закаменск хотодо баригдаа hэн.

1937 ондо 225 мориной хүсэтэй, түлеэгээр хүдэлдэг электростанци хабсаргагдаа.

1942 ондо Баян-Голой шулуун нүүрhэнэй уурхайда 1500 мориной хүсэтэй электростанци ашаглагдаhан байна. Мүнөө тус станци hэльбэн шэнэлэгдэжэ, 18 мянган киловатт хүсэтэй болгогдоо.

1937—1939 онуудта автомобиль заhабарилха мастерской, заhабарилгын-механическа завод баригдаа.

1942 ондо нарин колеятай түмэр харгы татагдаа.

1962 ондо Закаменск хотодо 880 hууритай дунда hургуули ашаглалгада оруулагдаа.

1967 ондо 900 хүнэй hууритай хоёр залтай Соёлой ордон баригдаа.

1970 ондо телевизионно түхеэрэлгэ тодхогдоо.

1974 ондо аэровокзал, Зэдэ гол дээгүүр шэнэ хүүргэ баригдаа.

1977 ондо Закаменск хотодо мүнөө сагай эрилтэдэ хүрэмөөр гостиница, шэнэ ресторан баригдаба.

1980 ондо Закаменскда профилакториин шэнэ байшан ашаглалгада оруулагдаа.

О

Залуу коммунист, ба
шан Светлана Лубсанов
Доржиева Зэдын комбина
«Закаменский» совхозой
рүү малшадай нэгэн
Байгша оной 9 hара соо
hааха даабарияа холо үл
лэн бэелүүлжэ, коллекти
дотороо, район соогоо
химлэбэ. Светлана Лубсан
на даалгагдаhан бүлэг үне
hээ бүхыдөө 454 неви
hү hаагаа гэхэ гү, али
да зэргээр 2523 килограм
толгой бүриhөөнь абаба.

Совхозойнгоо туйлаhан
жалтада С. Доржиевагай
оруулhан хубита ехэ. Хүн
ажахын эдеэ хоол үйлэдбэ
рилхэ талаар арбан нэгэдэхи
табан жэлэй дүрбэн жэлэй
түсэбүүдые тус коллектив
болзорhоонь уридшалан, се
тябриин 22-то дүүргэhэн ту
хайгаа мэдээсээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү hаа
лишан С. Л. Доржиева.

О

ШЭНЭ ЗҮЖЭГҮҮД ХАРУУЛАГДАХА

...үнгэргэгдэһэн болон эдиршүү...дай Уласхоорон...щиин наймадахи ассамблейдэ ха... КПСС-эй ЦК-гай секретарь, СССР... Соведэй Прези...үрүүлэгшэ К. У. ...эльгээһэн хандал...атрай ажабайдал... шанартай хэрэг ... хандалга дотор ...партиин эрилтэ... ороной бүхы те...бүримүһэн ха...984 — 1985 онуу...ар зохёохо гээ...салгатай байба. ...адаа гараха жэл...арад, түрүү үзэл ...бүхы хүн түрэлтэн ...анние илаһан ал...жэлэй ойн баярые ...юм.

...театр буряад үн...тургиин хүгжэхэ ...эсо анхарал хан...даг. Ахамад үеын ...Х. Намсараев, Н. ...Д-Р. Батожабай, ...в, А. Шадаев, Ц. ...Н. Дамдинов бо... театртаймнай ха...жаллаһан байна. ...репертуараа шэнэ ...аар шэмэглэхэ хэ... тэды бэрхэшээл...шарнабди.

...оной январиин 26-да Эрхүү хотодо үнгэрһэн «Сибирь болон Алас-Дурна зүгые ашаглалгын үедэ харуулһан баатаршалгада» зорюулагдаһан театральна фестивалиин түгэсхэлдэ манай коллектив совет драматургиин мэдээжэ түлөөлэгшэ Алексей Арбузовай «Эрхүүгэй түүхэ» гэжэ зүжэгые харуулаа һэн. Тэрэниие театраймнай ахамад режиссер В. И. Кондратьев найруулан табижа, олонитын зүгһөө үндэрөөр сэгнэгдээ юм. РСФСР-эй Соёлой министерствын коллегиин болон Бүхэроссин театральна бүлгэмэй правлениин Президиумэй шиидхэбэреэр дурсагдагша зүжэг Хүндэлэлэй дипломдо хүртөө һэн. Тиихэдэ гол ролиинь гүйсэдхэгшэ— Сэсэг Шарапова Хүндэлэлэй дипломдо, мүнгэн шанда хүртөө юм. Тэрэшэлэн режиссёр В. И. Кондратьев, зүжэгые гоёон шэмэглэгшэ, Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша В. М. Бройко мүн лэ Хүндэлэлэй дипломуудаар тэмдэглэгдээ һэн.

А. М. Горькиин зохёолнуудаар үнгэргэгдэһэн фестивальда манай театр мүн лэ хабаадалсажа, «Һүүлшын-хид» гэжэ зүжэг табиһанайнгаа түлөө жюриин шиидхэбэреэр РСФСР-эй Соёлой министерствын болон Бүхэроссин театральна бүлгэмэй Хүндэлэлэй дипломоор шагнагдаа һэн.

Үнгэрһэн зундаа манай коллектив Усть-Ордын, Агын автономито округуудай, мүн Бурлад оронойнгоо хүдөө нютагуудаар гаража, дүн хамта 313 зүжэг, концерт табяа. Тэдэниисмнай таби мянган харагшад һонирхон үзэжэ, халуунаар альга ташаһан байна. Гадна гастрольнуудайнгаа үедэ мэдээжэ артистнууднай колхоз, совхозуудта, һургуулинуудта уулзалгануудые үнгэргэгшэ һэн. Илангаа Буряадай АССР-эй арадай артистнууд Г. Бутуханов, Н. Токуренова, Д. Сангажапова, Л. Дугарова, Ц. Уладаева, Ц. Цырендоржиев, Буряадай АССР-эй габьяата артист Д. Сультимов, артистнууд Ч. Ринчинов, Д. Дамдинова, С. Шарапова, В. Будаев болон бусад нүхэд эдэбхи хэшээлээ элсүүлэн, оролдосотойгоор ажалладаг байгаа.

Театрнай Ц. Шагжинай «Будамшуу» гэжэ зүжэгөөр 53-дахи сезоноо үсэгэлдэр нээбэ. Энэ суутай болоһон зүжэгые залуу режиссер Туяна Бадагаева найруулан табиһан байна.

Шэнэ сезондо манай харагшад Бертольт Брехтын «Кураж эхэ ба тэрэнэй үхибүүд» гэһэн зүжэгтэ уригдаха юм. Тэрэниие уран зохёолшо Г. Чимитов оршуулаа, Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша, режиссёр Ц. Ц. Цыренжапов найруулан табяа. Монголой арадай уран зурааша, МНР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Лувсаншарвын Намхайцэрэн энэ зүжэгые гоёон шэмэглээ. Дурсагдагша зүжэг хадаа Б. Брехтын эрхим зохёолнуудай нэгэн гэжэ тоологдодог, тиимэһээ мүнөө үеын уласхоорондын байдалай түгшүүрилтэй оршондо харагшадаймнай һэрижые хурсадхаха аабза гэжэ һанагдана.

Баир Эрдынеевэй «Эхин шулуун» гэжэ зүжэг мүнөө үеын буряад драматургиие түлөөлхэ. Тэрэнэй гол удха —һайн муу хоёрой тэмсэл болоно. Режиссёрынь—В. И. Кондратьев, уран зураашань — Е. Д. Будажапова.

РСФСР-эй арадай артист Ф. С. Сахиров татар драматург Туфан Миннуллинай «Сагаан турлааг» гэжэ шогтой хүхюутэй зүжэг найруулан табиха. Энэ зүжэг А. М. Горькиин нэрэмжэтэ РСФСР-эй 1983 оной Гүрэнэй шанда хүртэһэн байна. Гадна театр Галина Соколовагай «Хатан Баха» гэжэ онтохо харуулха юм. Ород арадай үльгэр онтохонуудай аялгаар зохёогдоһон энэ зүжэг эдиршүүлдэ зорюулагдаха.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай илалта туйлаһаар алдарта 40 жэлэй ойн баярта манай коллектив Белоруссиин драматург Алексей Дударевай «Рядовые» гэжэ зүжэг харуулха, үнгэрһэн дайнай һүүлшын үдэрнүүд тухай тус зохёол домоглоно.

Гадна уран зохёолшо Доржо Эрдынеевэй «Балжан хатан» гэжэ зүжэг харагшадта һайшаагдаха ёһотой. Гэрэлтэ һайхан ерээдүй байдалай түлөө ами наһаяа үгэһэн буряад басаган тухай энэ зохёол дотор хэлэгдэнэ.

Байгша оной ноябриин 15-һаа 21 болотор табигдаха «Найрай хүндын ууса», «Буурал аба» гэхэ мэтэ зүжэгүүдтэ Д.Нацагдоржын нэрэмжэтэ Монголой драмтеатрай мэдээжэ артистнууд Ц. Гантумэр, Ж. Лхамхүү гэгшэд наадаха юм.

Гадна Агууехэ Илалтын 40 жэлэй ойдо зорюулжа, манай коллектив түб хотын промышленна предприятинуудаар, һуралсалай газарнуудаар творческо уулзалгануудые олоор үнгэргэхэ.

Ц. БАЛБАРОВ,
театрай директор.

ҺУРГУУЛИИН ҺАЙНДЭР

Орлигой дунда һургуули байгша оной октябриин 13-да табин жэлэйнгээ ойе тэмдэглэхэ юм.

Тэбхэр табин жэлэй саада тээ холын Аха нютагай Орлик тосхондо долоон жэлэй һургуули нээгдэжэ, энэ нютагай түүхэдэ, ажабайдалда эгээл һаруул үдэрнүүдэйнь нэгэн болоһон байна.

Орлигто долоон жэлэй һургуулиин нээгдэхэһээ урид хадата Ахада Сорогой ба Шарзын эхин һургуулинууд байһан юм. Эдэ багахан эхин һургуулинууд партиин Буряадай обкомой 1926 оной август һарада боложо үнгэрһэн пленумэй шиидхэбэриин үндэһөөр нээгдэһэн байгаа. Республика дотор соёл-гэгээрэл, эрдэм һургуули түрэл хэлэн дээрээ дэлгэрүүлхэ, юрэнхы дээрээ арадай гэгээрэл, үргэнөөр хүгжөөхэ гэһэн хараа шэглэл энэ пленум шиидхэһэн байгаа ха юм.

Орлигой долоон жэлэй һургуули, таряашан залуушуулай һургуули гээдшье нэрлэгдэдэг байгаа. Аха нютагай соёл-гэгээрэлэй, экономикын саашанхи хүгжэлтэдэ ехэхэн нүлөө үзүүлһэн, малша буряадуудай үхибүүдтэ эрдэм бэшэгэй далайн эхи табижа үгэһэн байна. Тиигэжэ Ахын үхибүүд һураха аргатай болоо һэн.

Он жэлнүүд үнгэржэ, ажалша арад зоной байра байдал түрэл Эхэ оронтоёо адли хүгжэжэ, хүн бүхэнэй эрдэм бэлиг, мэдэсэ дээшэлжэ байгаа.

1946 ондо Орлигой долоон жэлэй һургуули дунда һургуули болгогдоһон байна. Тиигээд 1947 ондо 10-дахи класс дүүргэһэн түрүүшынгээ шабинарые ажабайдалай үргэн замда үдэшэһэн байна.

Харин тэрэ 30-аад онуудта залуу һургуулиин материальна бааза байгуулха, бэхижүүлхэ хэрэгтэ түрүүшын директор В. В. Зангеев, багшанар В. П. Зангеев, А. А. Дуринов, П. Д. Бильгаев, В. С. Сыренов болон бусад ехэ хубитаяа оруулһан байха. Тэрэ үедэ нютагай хүнүүдэй дундаһаа тодорон гараһан ганса багша байгаа. Тэрэ хадаа Дэмбэрэл Бамбагаев һэн. Һурагшадта ажалай хэшээл заадаг, өөрөө айхабтар уран дархан хүн байһан юм гэжэ нютагаархидынь хэлсэдэг. Түмэрөөршье, мүнгөөршье, алтааршье урлахадаа уран нарин байһан юм. Тиимэһээ һурагшадайнь яһала ехэ һургаал, мэдэсэ абадаг байһаниинь гайхалтай бэшэ.

Гушаад онуудай тэнгһээ хойшо Орлигой долоон жэлэй һургуули дүүргэгшэд Ошоров Даша Дашеевич, Марзаев Бата Максарович, Данцаранов Содном Будаевич, Урбаев Петр Сыденович болон бусад багшанарай һургуули ба тусхай курсануудые дүүргээд, нютаг нуга соогоо түрүүшын багшанар болоо һэн. Һургуули дүүргэгшэд гансал багшын мэргэжэл шэлээ бэшэ, харин хүтэлбэрилэгшэд боложо тодорон гарагшад, мүн ажалай түрүүшүүл—стахановецууд, ударнигууд яһала олон ааб даа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхэдэ, олохон багшанар, аха классуудай һурагшад фронт мордожо, Эхэ ороноо баатараар хамгаалалсаа. Тэдэнэй олонхинь дайшалхы орден, медальнуудта хүртэһэн байна. Ринчин Шүлтымович Будаев Дайшалхы Улаан Тугай орденоор, Даша Дашеевич Ошоров, Базар Аюшеевич Иванов Улаан Одоной хоёр орденоор, Доржо Гомбоевич Дугаров, Намжима Содномович Базаров, Нима Самбуевич Мункинов, Зэгбэ Лопсонович Дамшаев, Пүрбэ Дашеевич Тулуев, Соном Гомбоевич Дугаров, Доржо, Содном Будаевич Данцарановууд болон бусад олон нүхэд дайшалхы орденуудаар шагнагдаа юм.

Дайнай удаадахи жэлнүүдтэ багшанар болон һурагшад арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ эдэбхи ехэтэйгээр хабаадаа. Тэдэнэй олонхинь шэн зоригто ажалайнгаа түлөө орден, медальнуудта хүртэһэн, бэшэ нүхэдтөө үльгэр жэшээ харуулан хүдэлжэ ябадаг. Мүнөө һургуулиин багшанарай дунда «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордендо хүртэһэн Буряадай АССР-эй габьяата багша Татьяна Дагбаевна Дамбаева, Долгор Хайдаковна Цыбденова, «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медальда хүртэһэн ажалай бэрхэ багша Владимир Дагбаевич Осохеев хүдэлнэ. Гадна 70 шахуу багшанар болон хүмүүжүүлэгшэдэй олонхинь энэл һургуули дүүргэгшэд мүн. Тэдэнэй дунда гурбан габьяата багшанар, арадай гэгээрэлэй отличник нэрэ зэргэтэй табан нүхэд бии.

Һүүлэй табан жэлэй хугасаа соо һургуулиин шабинарай һуралсал 99,5 процент, харин «4» ба «5» гэһэн сэгнэлтээр 36 процент һурагшад һурадаг.

Орлигой дунда һургуулиин тогтоһонһоо хойшо 1336 хүн тэрэниие дүүргэжэ, болбосоролой аттестат абаһан байна. 135 хүн багшанар, 178 хүн хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, 82 хүн арад зоной элүүрые хамгаалдаг мэргэжэл шэлэһэн, партийна, совет болон ажахын хүтэлбэрилэгшэд боложо ургаһан юм. Энэ һургуулида анхан һураһан, мүнөө биологиин эрдэмэй доктор Михаил Митюшов Ленинградта ажаллана. Профессор Соном Гомбоевич Дугаров, түүхын эрдэмэй кандидат, Сэмжэд Будаевна Дугарова Улаан-Үдын дээдэ һургуулинуудта амжалтатайгаар хүдэлжэ байдаг. Буряадай АССР-эй арадай артистнар Людмила Дугарова, Нина Токуренова, Буряадай АССР-эй габьяата инженер Аюша Сымбелов, республикын габьяата врачнар Роберт Цеденов, Надежда Сымбелова, республикын засагай органуудта хүдэлжэ байгаа, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадууд Сергей Ошоров, Петр Марзаев, сэрэгэй ахамад офицернүүд Владимир Гомбоев, Владимир Токуренов, Семен Дамбаев, Шой-Нима Дамшаев, Бата Аюшеев болон бусад ондоо мэргэжэлтэд Орлигой һургуулиһаа ажалайнгаа зам эхилһэн алдартай.

Орлигой дунда һургуулиин багшанар ба һурагшад һуралсалай шэнэ реформые хүсэндэнь хүргэхын тула хүсэ шадалаа, арга боломжонуудаа элсүүлэн хүдэлжэ байна.

Вл. ГАЛСАНОВ.

УЛЗАТАРАА БАЯРТАЙ!

...һарын эхеэр Монголой Арадай Республикын ...журналистнууд манай республикада хэблэлэй асуу... дүршэлөө хубаалдахаяа ерээ юм. КПСС-эй ...юниин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые, ...болон городской газетэнүүдэй хүдэлмэриие саа...нарижуулха тухай» партиин ЦК-гай тогтоолые ... талаар Буряадай АССР-эй республиканска, ... болон олон хэһэгээр хэблэгдэдэг газетэнүү...акцинуудай хүдэлмэреэр айлшад һонирхобо. МНРП-...гай Үзэл сурталай таһагай харюусалгата хүдэл... нүхэр С. Дан-Аажав түрүүтэй делегациин бү... аха дүү Монгол ороной аймагуудай газетэнүүдэй ...нууд ороһон байгаа. Хобдо аймагай «Хүдүлмүр» редактор Ч. Батчулуун, «Улаан-Баатарын мэдээ» харюусалгата секретарь Б. Гармаа, «Новости ...» гэжэ ород хэлэн дээрэ хэблэгдэдэг газетын ...илэгшэ Б. Долгион, «Эрдэнэт» газетын редактор ...нгсүрэн, Хэнтэй аймагай «Урагшаа» гэжэ газе...ктор С. Пүрэвсүрэн, Баян Хонгор аймагай «Ленинэй ...етын редактор Ш. Рэнцэн, Убсануур аймагай «Тэр...малчин» газетын редактор Д. Содном, Дунда Гобиин «Улаан Туг» газетын редактор Б. Тогооху, Урда аймагай «Гобиин мэдээ» газетын редактор Б. Тог... Гобиин аймагай «Ялалт» газетын корреспон... Түмэнжаргал, Түб аймагай «Анхдугаар таван ...етын редактор Н. Тэрбиш. Зүүн (Дорнод) аймагай ... газетын редактор М. Чимидлхам, Баян Үлгии «Жана умыр» газетын редактор И. Який гэгшэд ...иин бүридэлдэ ерэлсээ.

...д партиин Буряадай обкомой пропаганда болон ... таһагые даагша Н. И. Крючковтой уулзаа. Хэб... органуудые партиина комитедүүдэй хүтэлбэрилдэг ... тухай хөөрэлдөөн эндэ болоһон байха юм. Ре... таһагуудай болон зохёохы ажалтанай хүдэлмэ...дүй дүршэл тухай һанамжаяа андалдалга «Буряад ... газетын редакцида болобо. Номой хэблэлдэ, рес...нска типографида, Телевидени болон радио-дам... талаар Буряадай гүрэнэй комитедтэ, Улаан-Үдын ... орденто ЛВРЗ-гэй «Локомотив» гэжэ газетын ...ида һонирхолтой уулзалганууд боложо, айлшад...дыхэлээ ханаһан байна.

Бидэ Буряадай журналистнуудтай, Байгалай зага...ай, ЦКК-гай хүдэлмэришэдтэй уулзажа, комму... байгуулха хэрэгтээ совет нүхэдэйнгөө асари ехэ ам...туйлажа байһандань баясаабди. «Арюун гоохон Ан...тухай» гэһэн «хамагийн сайхан» балет хараһамнай ...шагүй, — гээд нүхэр Ш. Рэнцэн хөөрэнэ. — ... ороной холын аймагуудһаа Буряад нютагта анха ...ынхеэ ерэжэ, арадайнгаа ажахыда, соёл гэгээрэл... илалтануудые туйлажа байгаа аха дүүнэртэй...улзаһандаа баясаһан, бахардаһамнай хэлэшэгүй. Нэ...эн хадаа, хоёрдохёо ерэхэмнай лабтан. Бидэниие ...нэмүүшээр угтаһандань Буряадай журналист... баяр баясхалан хүргэнэбди. Удаадахи уулзалгам...онгол сайхан орондо болуужа, — гээд Рэнцэн сэдь...үдэлгэн хэлэхэ юм.

...Эрдэнэт гэжэ дуулаһан лэ байхат. Совет мэргэжэл...туһаламжаар асари ехэ баялигай хэбтэшэнүүд ол...юм. Богонихон саг соо ехэ барилга хэгдэһэн, мүнөө үе ...город бодонхой. Иимэ барилганууд жэлһээ жэлдэ ...оно. Бага Нуур, Хүтэл, Бор Үндэр гэһэн нэрэнүүд ... ороной карта дээрэ бии болонхой. Тэндэхи барил... залуу городууд шэнэ Монголой шэнжэ шарайе ...гоёохо. Эдэ бүхы хэрэгүүдтэмнай совет аха дүү ...сэгнэшэгүй туһа хүргэнэ. Кабанскын районно бо...«Локомотив» газетэнүүдэй журналистнуудай ажал ...ритэй танилсажа, олон юумэ тэмдэглэжэ абан... — гэжэ «Эрдэнэт» газетын редактор Л. Мажигсү...хөөрэнэ.

...Урагшаа гэжэ үгые танай республикада орол...гүй бүлгадаа мэдэхэ байһандань баясабаб. Манай ...«Урагшаа» гэжэ нэрэтэй, уншагшадаа шэнэ ам...дудта уряалжа байдаг заншалтайбди. Манай Хэн...аймаг газар тариалан эрхилхэ талаар Монгол орондоо ...хи һуури эзэлдэг. Ушар тиимэһээ бүлэг нүхэд... Мухар-Шэбэр ошоһондоо баяртайб. Энэ районд... хүнүүд олон юм байна. Колхозой түрүүлэгшэ Со... Ажалай Герой Е. В. Иванов, мүн лэ колхозой ...лэгшэ СССР-эй Верховно Соведэй депутат А. П. Ка...ков болон бусад олон нүхэдтэй уулзаабди. Һонир...ор, уншагшадтаа хөөрэхөөр юумэ иилзэд лэ олоо ...абди, — гэжэ С. Пүрэвсүрэн мэдүүлбэ.

...Гусиноозерскын ГРЭС-эй хүдэлмэришэдтэй, Сэлэнгын ... XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой суута хо... СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Д. Д. Будаева... уулзаһанаа, декабристнуудай музей хараһанаа марта...лши?—гээд, нүхэр С. Дан-Аажав бодолгото болон ...рнэ.

...Хэжэнгын районой Загаһатын совхоздо буряад үүл... хонидые хараабди. Жэл бүри зуун эхэ хонин бүри...зуу гаран хурьга абадаг М. М. Шалуевтантай уул...ди. Зоригто хүбүүниинь мүн лэ һайн малшан боло...ябана, — гэжэ И. Який хөөрэбэ.

...Хоёр ороной журналистнуудай хоорондохи харилсаа ...ваа улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ эдэ уулзалгануудай нэ... болохонь лабтай.

Манай корр.

ХЭЛСЭЭН БАТАЛАГДАА

1977 ондо Зүүн Сибириин технологическа институдай дэргэдэ метрологиин ба стандартизациин албанай тусхай таһаг нээгдэһэн юм. Хэмжэлгын техникые болон стандартнуудые гүрэнэй зүгһөө хинадаг Буряадай лаборатори методическа, эмхидхэлэй туһаламжа үзүүлжэ байдаг. Гол түлэб «Орон дотор хэмжэлгын нэгэ янзые хангалга тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой эрилтэнүүдтэ үндэһэлэн, республикын промышленна предприятинууд, эмхи зургаанууд, тэрэшэлэн дээдэ һургуулинууд дээрэ дурсагдаһан лабораториин хүтэлбэри доро колхоз, совхозуудта шефскэ туһаламжа үзүүлхэ гэһэн шиидхэбэри абаа һэн гээд тодорхойлон хэлэлтэй.

Энэ талаар манай метрологическа таһагай хүдэлмэрилэгшэд—бүхыдөө 10 хүн Хяагтын районой Хүдэриин совхозые шефтээ абажа, үнгэрһэн зун ажахытай хэлсээ баталһан байнабди. Энэ туһаламжамнай нэгэ талаараа туршалга-шэнжэлгын шэнжэтэй. Энээнэй ашаар бидэнэр, институдай хүдэлмэрилэгшэд ороной Эдеэ хоолой программые бэелүүлгэдэ хубитаяа оруулха гэһэн зорилгоёо дүүргэхэ аргатай болонобди. Иигэжэ манай хүдэлмэрилэгшэд ажахыдахи хэмжэлгын зүйлнүүдые шалгажа байха, зарим ушарта прибор болон түхеэрэлгэнүүдыень заһабарилха уялга абанхай. Жэшээлхэдэ, кочегаркануудта, хатаадаг түхеэрэлгэнүүдтэ хэрэглэгдэдэг дарасын приборнууд, манометрнүүд, агаарай температура нэгэ зандань байлгаха регуляторнууд, һүнэй шанарые хэмжэдэг центрифуганууд, шэгнүүрнүүд гэхэ мэтые зүбөөр ашаглаха тушаа хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ зүбшэл, заабари үгэжэ байха зэргэтэйбди. Хүдөө ажахын продукциие бүридхэлдэ абаха, найдамтайгаар, гутаха бурьтахагүйгөөр хадагалха хэрэгые хэмжэлгын приборнуудгүйгөөр эмхидхэжэ болохогүй бшуу. Мяха, һү, орооһо таряа хадагалха, технологическа хэрэгсэлнүүдые зүбөөр ашаглажа байха тушаа институдаймнай тусхай кафедра өөрсэ оролдолго гаргадаг гээшэ.

Гадна хүрьһэнэй, малай тэжээлэй, минеральна үтэгжүүлгын, ургамалнуудые химическэ аргаар хамгаалхын тула тусхай приборнуудые нэбтэрүүлгэдэнь ажахыда туһалха зорилготойбди. Нормативно-техническэ документаци, «Хэмжэлгын техникэ», «Стандартнууд ба шанар» гэһэн журналнуудай зүбшэл, заабаринуудһаа үндэһэлхэ зэргэтэйбди. Совхозой мэргэжэлтэдтэй хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэбди.

Үшөө хэгдэжэ үрдигдөөгүй юумэн тухай иимэ дэлгэрэнгыгээр юундэ тогтонобши гэхэдэ, энэмнай нэгэ талаар манай инженер-метрологуудые, хэмжэлгын техникын слесарьнүүдые, хангалгын талаар лаборантнуудые уялга, зорилгонуудаа дүүргэхэдэнь шэглүүлхэ бээз гэһэн найдалһаа үндэһэтэй. Гэхэтэй хамта ажахын ахамад инженертэй, техникын аюулгүйе сахилгын талаар инженер тушаалтай хүнүүдтэй уулзажа, хэлсээгээ тон наринаар баталһан байнабди.

Эдэ бүгэдэмнай хадаа гол хүдэлмэриһөөмнай гадуур абтаһан һайн дуранай уялганууднай мүн гэжэ тодорхойлоо һэмди. Хэмжэлгын приборнуудай тодо зүбөөр харуулалгые туйлахадаа, «СССР-эй гүрэнэй стандартнууд» гэһэн заабарита номой дүримүүдые баримталхадаа, энэмнай хадаа нэн түрүүн гүрэнэй эд зөөриие нарин нягтаар бүридхэлдэ абажа байлгын, зүбөөр гаргашалгын тула оролдолго мүн шуу. Буруугаар харуулдаг приборнуудые хэрэглэхэ ушар байха ёһогүй. Тиимэһээл манай институдай олон кафедрануудай түлөөлэгшэд промышленна предприятинуудтай, эмхи зургаануудтай эгээл иимэ хэлсээ баталдаг жэшээтэй. Стандартизаци болон метрологиин талаар Бүхэсоюзна институдта метрологууд курсануудые жэл бүри гаража, мэргэжэлээ дээшэлүүлдэг юм.

Иигэжэ манай таһагай хүдэлмэрилэгшэдэй тодорхой ажахытай, үйлэдбэритэй харилсаа холбоо байгуулжа, ажал ябуулгаяа үргэдхэхэ арга боломжотой болоһондонь урмашамаар. Институдтамнай үнинэй хүдэлжэ байдаг 5-дахи разрядай слесарь Олег Болотов, инженер-метролог Иннокентий Притчин гэгшэдые нэрлэмээр. Эгээл иимэ хүнүүдэй аша оролдолгоор хүдөө ажахыда тодорхой, бодото шефскэ туһаламжа үзүүлхэ гэһэн эрмэлзэлнай бэелхэ, зохёохы ёһоной түсэбүүднай дүүргэгдэхэ, туршалга-шэнжэлгын шэнжэтэй хүдэлмэримнай урагшатай ургэлжэлхэ аабза гэжэ найдамаар. Хэрбээ энэ туршалгата хэлсээнэймнай һайн дүнгүүдтэй байгаа һаань, районой олонхи ажахынуудта иимэ дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ арга олгогдохо байна.

Эдеэ хоолой программа бэелүүлгэ хадаа гансашье хүдөө ажахын предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй бэшэ, харин бүгэдэ арадай хэрэг гэһэн тобшолол эгээл эндэ элитээр харагдана бшуу.

В. ГАРМАЕВ,
Зүүн Сибириин технологическа институдай метрологиин ба стандартизациин таһагые даагша.

Хүнэй эрхэ сүлөө, үгытэй ядуу зондо туһалха тухай Сагаан байшангайхид дуратайгаар хэлсэдэг. Үнэн дээрээ хэдэн миллион американецууд байха гэр байрашье, ажалшьегүй үлэнсэг хооһон ябадаг юм. Мүнөө США-да ажалгүй 8,5 миллион хүн тоологдоно.

Эдэ эхэнэрнүүд мүн лэ ажалшье, гэршьегүй юм.

АП—ТАСС-ай фото.

ХИЛЫН СААНАҺАА
ТАСС • АПН

ООН-ой АЮУЛГҮЙН СОВЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ

НЬЮ-ЙОРК. Байгша оной июнь һарын эхеэр Таиландын зэрэхэг түрэмхэйгөөр добтолжо, Лаосой газар дээрэхи гурбан һуурин тосхониие булимтаран эзэмдэһэнһээ уламжалан тохёолдоһон Лаосой-Таиландын хилэ дээрэхи түгшүүрилтэй байдалые хаража үзэхын тула ООН-ой Аюулгүйн Соведэй дары зарлагдаһан заседани нээгдэбэ. Зэрхэг түрэмхэй ябуулгаһаа хохидоһон Лаосой Арадай-Демократическа Республикын эрилтээр заседани зарлагдаһан байгаа. Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшын нэрэ дээрэ тус ороной саг үргэлжын түлөөлэгшэдэй эльгээһэн бэшэг дотор Таиландын ябуулга хадаа Лаосой бэеэ дааһан байдалда, газар дайдынь бүрин бүтэн байлгада бүдүүлигээр хамааралсаһан ушар болоно гэжэ тэмдэглэгдэнэ. Лаосой-Таиландын хилэ шадар тохёолдоһон түгшүүрил Зүүн-Урда Азидахи амгалан тайбан, түүн түбшэн байдалда аюул тохёолдуулна гээд бэшэг дотор хэлэгдэнэ.

Энэ асуудалые үнэн зүбөөр шиидхэхые туйлаха хараатайбди гэжэ ЛНДР-һээ ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ Китхонг Вонгсей ТАСС-ай корреспондентэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ. Таиланд ямар нэгэн эрилтэнүүдые табингүй булимтархы сэрэгүүдээ манай газар дээрэһээ гаргаха, хүсөөрөө үлдэн намнажа абаашаһан манай хүн зониие һөөргэнь эльгээхэ, зэрхэг түрэмхэй ябуулгаһаа үндэһэтэй материальна гарза хохидолые тэхэрюулхэ ёһотой.

Саябури провинцида, Лаосой хойто хубида, гурбан һуурин тосхониие булимтаран эзэмдэлгэ хадаа 1979 оной үгэсэ ойлголсолгонуудые бүдүүлигээр хазагайруулһан ябадал болоно. Тэрэнэй үндэһөөр хоёр тала нэгэ нэгэнэйнгээ бэеэ дааһан ба дулдыданги бэшэ байдалые хүндэлхэ, нэгэ нэгэнэйнгээ дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй гэһэн уялга абаһан байгаа. Имагтал Таиландын гэмээр хоёр талын хэлсээнүүд буруу һүргэгдөө гэжэ ЛНДР-эй түлөөлэгшэ хэлэбэ.

ООН-ой ГЕНЕРАЛЬНА СЕКРЕТАРИИН ДУРАДХАЛ

НЬЮ-ЙОРК. ООН-ой саг зуурын хүсэнүүдэй октябриин 19-дэ дүүрэхэеэ байһан эрхэ түлөөлэлгые үшөө зургаан һараар һунаахые ООН-ой Генеральна секретарь Х. Перес де Куэльяр Аюулгүйн Соведтэ дурадхаба. 1978 оной март һарада Ливанда эсэргүүгээр Израилиин үүдхэһэн зэрхэг түрэмхэй ябуулгаһаа уламжалан, тэрэл оной мартын 19-дэ ООН-ой Аюулгүйн Соведэй абаһан тогтоолтой зохилдуулагдажа, эдэ хүсэнүүд Ливанай газар дээрэ байлгагдана.

ЭБДЭРШЭГҮЙ БАТА ХАНИ БАРИСААН

БЕРЛИН. Советскэ Союз болон социалис хани нэгэдэлтэ бусад оронуудтай эбдэршэгүй бата хани барисаан, али бүхы харилсаа холбоон хадаа айхабтар ехэ удха шанартай байна гэжэ СЕПГ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Э. Хонеккер болон НРПК-гай ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, НРК-гай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Чан Си тэмдэглээ. Эб найрамдалай ба уласхоорондын аюулгүй байдалай, буу зэбсэгүүдые һуларуулгын ба шахардуу шанга байдалые һуларуулгын политикаяа ГДР-эй ба Кампучиин залан сэхээр үргэлжэлүүлхээр эрид шиидэнхэй байһан тухайда тэдэнэр Берлиндэ үнгэргэгдэһэн уулзалгын үедэ мэдүүлээ. Европодо, Азида ба дэлхэйн бусад районуудта хёмороо зүришэлдөөе улам һужэрөөжэ, буу зэбсэгүүдые үрдилдэн бүтээжэ байһан США-гай ба тэдэнэй союзнигуудай хараа шэглэлые хоёр тала эрид буруушааба.

Индохитадай аха дүү оронуудтай ГДР-эй һанал нэгэтэй байһые Э. Хонеккер баталха зуураа, Зүүн-Урда Азида амгалан байдал хангаха талаар бүхы гүрэнүүдтэй хөөрэлдөө хэхые, харилсаа холбоо тогтоохые тэдэнэй эрмэлзэжэ байһыень дэмжэжэ байһанаа мэдүүлээ.

Зүүн-Урда Азиие амгалан тайбан, аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной зоно болгохо талаар НРК-гай, СРВ-гэй, ЛНДР-эй хүсэжэ байһан тухай Чан Си мэдээсэ.

СССР-эй ҮҮСХЭЛНҮҮДЫЕ ДЭМЖЭЛГЭ

НЬЮ-ЙОРК. Мүнөө үеын гол шухала асуудалнуудые шиидхэхэ талаар шэглүүлэгдэһэн совет гадаадын политическэ үүсхэлнүүдые уласхоорондын эмхи үргэнөөр дэмжэнэ. Эдэ дурадхалнууд дотор ядерна дайнай аюулые зайсуулан сараха, буу зэбсэгүүдые, нэн түрүүн ядерна зэбсэгүүдые хороохо, үгы хэхэ талаар бүлэг хэмжээнүүд абтажа байна гэжэ МНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр М. Дугэрсурэн ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXXIX сессиин пленарна заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ.

Ядерна буу зэбсэгүүдые түрүүлэн хэрэглэлгэһээ ядерна зэбсэгтэй бүхы гүрэнүүдэй арсаха тухай, ядерна гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанда тодорхой ёһо гуримуудые мэдэрхэ, тэдэниие уялгата болгохо тухай, гүрэнэй терроризмын политика бэелүүлгэхэгүй тухай, замбуулинай дайдые имагтал амгалан тайбан зорилготойгоор хэрэглэхэ тухай совет дурадхалнууд тон шухала удха шанартай байна гэжэ Монголой делегациие толгойлогшо онсолон зааба.

СССР-эй ҮДЭРНҮҮД

ЛЮКСЕМБУРГ. Советскэ Союзай үдэрнүүд эндэ эхилбэ. Россиин Федерациин—Баруун Сибириин эльгээгдэмэлнүүд Соведүүдэй орониие түлөөлнэ. Хэблэлэй, полиграфиин ба номой наймаанай хэрэгүүдэй талаар РСФСР-эй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ Н. В. Свиридов түрүүтэй РСФСР-эй делегаци һайндэртэ хабаадахаяа ерэбэ.

Россиин Совет Федеративна Социалис Республикын залуу уран зураашадай зурагуудай выставкэ Люксембургын нийслэл хотодохи городской театрай байшан соо нээгдээ. РСФСР-эй Уран зураашадай холбооной правлениин секретарь В. М. Сидоров энэ выставкэдэ хабаадана.

Красноярскын арадай хатарай ансамблиин артистнууд гастролёор ерэнхэй.

ҮНДЭР СЭГНЭЛТЭ

ВЕНЭ. Албанай хэрэгээр СССР-тэ ошожо ерэлгын дүнгүүдтэ зорюулагдаһан пресс-конференци үнгэргэхэдөө, Австриин вице-канцлер, худалдаа наймаанай, гар урлалай ба промышленностиин министр Норберт Штегер совет-австриин худалдаа наймаанай-экономическа холбоое үндэрөөр сэгнэбэ.

Советскэ Союзай ба Австриин Республикын хоорондохи харилсаан хурдан түргэнөөр хүгжөөгдэжэ, ехэ хараа түсэбүүдтэй байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Хоёр ороной хоорондохи худалдаа наймаае саашадань хүгжөөхэ талаар Москвада болоһон хөөрэлдөөнүүд ехэ удха шанартай байгаа.

Энэ жэлэй түрүүшын долоон һарын хугасаа соо СССР-тэй Австриин худалдаа наймаан үзэгдөө дуулдаагүй хэмжээндэ, 20 миллиард шиллингдэ хүрэһэн байгаа гэжэ пресс-конференци дээрэ тэмдэглэгдээ.

ПНР-эй СЕЙМЭЙ СЕССИ

ВАРШАВА. ПНР-эй Сеймэй сесси эндэ нээгдэбэ. ПНР-эй Арадай ажахын 1985 оной түсэбэй проектые, мүн бусад асуудалнуудые депутадууд зүбшэн хэлсэнэ.

ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Ярузельский сессиин хүдэлмэридэ хабаадана.

ШУХАЛА ДУРАДХАЛ

ЖЕНЕВЭ. Замбуулинай дайдые имагтал амгалан тайбан байдалда, хүн түрэлтэнэй аша туһада хэрэглэхэ тухай шэнэ совет дурадхал шухала удха шанартай байна гэжэ «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреат, Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын демократическа федерациин генеральна секретарь Мирьям Вире-Туоминен мэдүүлбэ.

Энэ хадаа ядерна дайнай аюулые зайсуулан сараха талаар шэглүүлэгдэһэн ехэ, тодорхой алхам болоно гэжэ тэрэ ТАСС-ай корреспондентэй хөөрэлдэхэдөө тэмдэглээ. Ушар ёһо ойлгодог бүхы хүнүүд Рейганэй захиргаанай харата муухай хараа шэглэлые буруушаана, Советскэ Союзай бүтэмжэтэй һайн үүсхэлнүүдые дэмжэнэ. Дайн дажарта эсэргүү үзэгдөө дуулдаагүй ехэ хүдэлөөн энээн тухай элирхэйлэн гэршэлнэ. Уласхоорондын олонитэ эб найрамдалай хэрэгые залан сэхээр хамгаалха зорилготой байһанаа гүнзэгыгөөр мэдэрнэ.

БЭШЭГЭЙ ДОЛООН ХОНОГ

...Бүхэдэлхэйн почтын хол...бой шиидхэбэреэр 25-һаа ...үтэй жэл үнгэргэгдэжэ ... бэшэгэй уласхоорон... долоон хоног манай орон...эхилээ.

...Холхеэ холбооной мүнөө ... хэрэгсэлнүүдэй хүг...жэжэ, нарижуулан һай...рулагдаашье һаань, тэдэ...дундаһаа эгээл үниинэй... болохо почтын хэлхеэ ...удха шанараа алдаа...байһаар. Советскэ Союзай ...почтальонууд үдэр бүри ...арбаад миллион бэшэ...ые зөөдэг юм. Харин бидэнэй почтын хайрсагуудһаа үдэр бүри абадаг газетэ, журналнуудые, бусад хэблэлые тоо бүридхэлдэ абаха гээшэ бүришье хүшэр хэрэг юм.

Долоон хоногой үедэ хэлхеэ холбооной предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд хүн зонтой уулзадаг заншалтай. Иимэ уулзалганууд почтоор хангалгые һайжаруулгада туһа нэмэри болодог, мэргэжэлтэдэй нэрээр хэлэгдэһэн ажаглалтануудые тэдэнэр хараада абадаг.

(ТАСС).

ТОПИ

БУРЯАД ОРОНОЙ МОРИН СЭРЭГШЭД

Манай совет арадай фронт дээрэшье, арадай ажахыдашье гаргаһан гайхамшаг баатаршалга, хани барисаан тухай хурса удхатай һонин статьянууд хойно хойноһоо газетэ бүхэндэ гаража, олон уншагшадай һонирхол татана. Олон бодол түрүүлнэ гээшэ. Мүнөө жэлэй ноябрь һарада Буряадай морин сэрэгэй анхан тогтоһоор 60 жэлэй ой гүйсэхэеэ байна. Энэ ушар Илалтын 40 жэлэй ойдо бэлдэлгын түлэг үедэ болохонь. Тиимэһээ Буряадай морин сэрэгэй частиин хүмүүжүүлһэн сэрэгшэдэй габьяа дурдан хөөрэхэ хүсэлэнтэйб.

1924 ондо СССР-эй Революционно Сэрэгэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо М. Фрунзиин захиралтаар буряад монгол морин сэрэгэй һургуули Кубанска тусхай морин сэрэгэй 5-дахи бригадын дэргэдэ нээгдэжэ, манай габшагай хүбүүд тэндэ ошожо, амжалтатай һураа. Командирынь ерээдүйн Советскэ Союзай суута маршал К. К. Рокоссовский байгаа. Саашадаа Буряадай морин сэрэгэй эскадрон, дивизион, полк, бригада болгогдон хүгжэн ургаа һэн. Буряад арад морито сэрэгээ гурбан эрдэниин нэгэн гэжэ тоолодог байгаа. Энэшье ушартайл һэн. Октябриин революциин ашаар байгуулагдаһан Буряадай автономито республикатаяа хамта шахуу удаа дараа нээгдэһэн Бурпедтехникум, Буркавполк, партийна ба совет хүдэлмэрилэгшэдэй һургуули—эдэ гурбан республикын алишье хүгжэлтэдэ сэгнэшэгүй ехэ үүргэ дүүргээ ха юм.

Буряад ороной морин сэрэгэй подразделениие байгуулан бэхижүүлхэ хэрэгтэ К. К. Рокоссовский ехэтэ оролдолго гаргаһан манай дивизион ерэжэ заабари, һургаал үгэһэн, М. Н. Ербановтай хөөрэлдэһэн байна. Суута ород командирнууд Л. А. Бусыгин, М. И. Кундо (1918 онһоо Коммунис партиин гэшүүн), М. Д. Ягодин (1919 онһоо коммунист), И. П. Любимов болон бусад дээдэ тушаалтад байжа, тэдэнэй бэелүүлһэн, ударидахы нүлөөнь тон ехэ бэлэй. Богонихон саг соо һуралсал, бэлэдхэлээрээ тодорһон залуу буряад морин сэрэгэй дивизион 1929 ондо Сибирь, Алас-Дурна зүгтэ дайшалхы бэлэдхэлтэй болоһон байгаа. Энэ оной декабрь һарада империалистнуудай тухирдаһан хүлһэншэ болоһон сагаан хитадай милитаристнууд КВЖД-дэ добтолон ороо. Буряадай морин сэрэгэй дивизион бусад сэрэгшэдтэй хамта Эхэ ороноо хамгаалгада оролсоһон. Энэ тулалдаанда шалгарһанайнгаа түлөө СССР-эй ЦИК-гэй Хүндэлэлэй Улаан туг хайрада хүртэжэ, Буряад-Монголой морин сэрэгшэд Улаан тугта дивизион болон алдаршаа бэлэй. Түрүүшын энэ тулалдаанда шалгарһан дивизионой командир Л. А. Бусыгин, комиссар М. М. Воропаев, И. В. Балдынов, И. Д. Букин, М. А. Щукин, Гэн Очиров, Д. Вамбуев, З. Занаев, Д. Дылгыров, Б. Байминов, Н. Хандажапов, Б. Мочалов, Т. Кынзеев (наһа бараһан), и Харахинов хамта 14 хүн Дайшалхы Улаан Тугай орденоор шагнагдаа һэн.

Буряадай морин сэрэгшэд арад зонтоёо холбоо барисаа байгуулхын тулада хабартаа аймагуудта гаража, сэрэгэй наһатаниие суглуулаад, хэдэн хоногой туршада тэдэнээ һургадаг, осоавиахимиин хүдэлмэридэ туһалдаг бэлэй. Хүдөө нютагуудай урагшаа һанаатай шударгы залуушуул Улаан-Үдын партийна, совет хүдэлмэрилэгшэдэй һургуулида гү, али Доодо-Онгостойдохи буркавэскадрондо яагаад ошохо тухайгаа аманһаа унагаангүй хөөрэлдэжэ ябагша һэн.

Би, Бурпедтехникум дүүргэжэ, багша мэргэжэлтэй болоод хүдэлжэ байтараа, сэрэгэй уялгата албанда татагдажа, 1934 оной намар үнинэй дурладаг Улаан морин сэрэгэй бүлэдэ абтаа бэлэйб. Багшын һургуули дүүргэһэн бидэнэр Жаргалов, Будаев, Цыремпилон нэгэ үедэ алба хэһэн байнабди. Хэшээлэйнгээ забһарта үзэг бэшэг мэдэхэгүй нүхэдтөө ном заадаг байгаабди.

Тэрэ намар манай частиин байгуулагдаһаар 10 жэлэй ойн һайндэр боложо, спортын морин һургуулиин мүрысөөнүүд үнгэргэгдэжэ, республикын олон тоото ажалшадые һонирхуулһан юм. Ойн баярай суглаан дээрэ партиин обкомой нэгэдэхи секретарь М. Н. Ербанов дэлгэрэнгы үгэ хэлээ. К. Ворошиловай, С. Буденнын, В. Блюхерэй амаршалгын телеграмманууд нэрьемэ альга ташалган доро уншагдаа һэн. Мүн оборонын нарком К. Е. Ворошиловай приказ уншагдажа, үнэтэ бэлэгүүд: эмээл, һэлмэ, час г. м. олон командирнуудта барюулагдаа бэлэй.

1936 оной хабар морин сэрэгэймнай полк Буряад-Монголой морин сэрэгэй Улаан тугта бригада болгогдобо. Энэ ехэ мэдээсэл бидэнэр сэрэгшэдтэ тон ехэ омогорхол, баяр асараа бэлэй. Олон шэнэ командирнууд ерээ, бригадамнай олон яһатанай болоо.

Буряад морин сэрэгшэдтэ К. Е. Ворошилов, С. М. Буденный, Э. Б. Гамарник ерэжэ һонирхон хараһан, заабари үгэһэн юм. М. Н. Ербанов морин сэрэгшэдтээ ехэ анхарал гаргадаг, һайндэртэ ерэдэг, сэрэгэй һуралсалда хабаададаг, сэрэгшэдэй мориной гүйдэл дундаа бургааһа таһа сабшажа унагаахые, харгыда табигдаһан хаалтануудые харайлган гарахые ехэтэ һонирхохоһоо гадна, өөрөө туршаадшье үзэдэг хүнгэн, һонин хүн ябаа. Театрай училищиин, Бурпедтехникумэй һурагшад, бидэнэртэ ерэжэ наада табиха. Хоца Намсараевай «Цыремпил» гэжэ повестёор уншагшадай зүбшэн хэлсэлгын үнгэргэгдэхэдэ, Хоца Намсараев ерэжэ, морин нүхэр тухай һонирхолтой хөөрөө дэлгээ бэлэй. Мүн буряад морин сэрэгшэдтээ зорюулжа: «Баатар улаан сэрэгүүд», «Ворошилов тухай дуун», «Доодохон онгостой» гэжэ сэрэгшэдэй дуратай дуунуудые бэшэһэн, Дамба Дашинимаев «Улаан тугта дивизион» гэһэн поэмэ бэшэжэ байхадаа, хэдэн дахин ерэһэн байдаг. Дайшалхы Улаан тугай орденто Дылгыров тухай поэмэ бэшэжэ байхадаа, Ж. Балданжабон ошожо, дивизионой дайшалхы замтай танилсаад, Г. Очировтай хөөрэлдөө бэлэй. Полкын командир М. И. Кундо, комиссар И. П. Любимов гэгшэд интернациональна хүмүүжүүлгэдэ онсо анхарал гаргажа сэрэгшэдтээ, дарганараа хүмүүжүүлхэ, һургаха хэрэгтэ ехэл оролдолго гаргаха. Полкын капельмейстер Сидоров оркестрээ наяруулжа, хүбүүдые хатар нааданда һургаха. Спорт болон уран һайханайхид өөрын дуушадтай, лимбэ, хуур дээрэ наадагшадтай һэмди. Г. Цыденжапов городһоо морёор ошожо, сэрэгшэдые хатарта һургаха, бидэнэрэй дундаһаа уран зохёол бэшэжэ эхилэгшэд «Морин сэрэгшэ» газетэдээ уран зохёолой булан гаргадаг байгаабди.

Морин сэрэг бии болгоһон ушар хадаа манай партиин үндэһэ яһатанай политикатай нягта холбоотой. Тэрэ үедэ ород хэлэ мэдэхэгүй, номдо һураагүй залуушуулые сэрэгэй хэрэгтэ, үндэһэн хэлэн дээрэнь һургахын хажуугаар, бүхы соёл болбосоролыень дээшэлүүлэн хүмүүжүүлдэг байгаа.

Хүдөө нютагуудта совет засаг бэхижүүлхэ, нюдарган баяшуулые усадхаха, колхоз тогтоон бэхижүүлхэ хэрэгтэ морин сэрэгтэ хүмүүжэһэн нүхэднай ехэхэн үүргэ дүүргэһэн түүхэтэй. Жэшээнь, сомон зүблэлэй түрүүлэгшэ болоогшод Ц. Гомбоев, Ж. Ванкеев мэтэ колхозой түрүүлэгшэнэр боложо суурхаашад олон лэ.

Буряад мэтэ бага яһатанай соёлой хүгжэлтын нилээд һалбарһан үедэ, 1938 оной хабар, засагай тогтоол гаража, морин сэрэгэй частьнуудые болюулжа, олон яһатанай хүбүүд улаан сэрэгтээ хамта албаяа дүүргэхэ болобо. Тус тогтоолой ёһоор, Буряадай морин сэрэгэй бригадынхид ондоо улаан сэрэгэй частьнуудта эльгээгдээ.

Буряад морин сэрэгтэ хүмүүжэн һурагшад Эсэгэ ороноо хамгаалха Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ олоороо хабаадажа, сэрэгэй мэргэжэл шадабаритай, баатарлиг зоригтой байһанаа булта харуулаа: КВЖД-гэй тулалдаанда пулеметно взводой командир ябаһан И. В. Балдынов дивизиин командир, генерал майор зэргэтэй, Советскэ Союзай Герой алдартай дайгаа дүүргээ һэм шуу. Буряадай морин сэрэгэй бригадын 12-дохи полкын командир байһан М. Д. Ягодин морин сэрэгшэдэй дивизиие командалжа ябаа. Тэрэнэй дивизидэ алба хэжэ ябаһан С. Хандажапов иигэжэ хөөрэдэг: «Ягодин фронт дээрэ намайе харахадаа, тон баяртайгаар буряад сэрэгшэдые магтан хөөрэгшэ бэлэй». М. Д. Ягодин генерал-лейтенант зэргэтэй. Ленинэй хоёр, Дайшалхы Улаан Тугай гурбан, мүн Суворовой орденуудаар шагнагданхай. Гуржаб Очиров капитан зэргэтэй, батальоной штабай начальнигаар дайнда ошоод баатарлигаар дайлалдаһан байна. Һүүлдэнь Смоленск шадар партизануудай командир ябажа суурхаа. Полковник Д. Б. Доржиев дайнай талмайһаа баатаршалгыень гэршэлһэн Ленинэй, Улаан Одоной гурбан болон Дайшалхы Улаан тугай хоёр ордентой бусаа. А. В. Башинов Дайшалхы Улаан тугай, Эсэгэ ороноо хамгаалгын гурба гурбан ордентой дайгаа дүүргээ. Ленинэй, Улаан одоной хоёр, Эсэгэ ороноо хамгаалгын I шатын ба Дайшалхы Улаан тугай орденто С. Х. Митановай габьяа омогорхомоор. Морин сэрэгшэд ябаһан Д. Цыремпилон, И. Туманов, Ж. Ванкеев, Ц. Дашин, Ц. Гомбоев, Г. Цыренов, С. Дмитриев болон бусад эрэлхэгээр дайлалдажа, олон шагналнуудтай бусажа ерээ. Илалтын 40 жэлые угтуулан тэдэнэй габьяа омогорхон дурдамаар.

Цокто НОМТОЕВ.

Хотын захын сэсэрлиг
Хон-жэнхэн болонхой.
Баглайржа зуһаа модод
Баглаа набшаяа гуужанхай.
Хабарай дахинаа эрьетэр
Харлаад дуугай зогсоно.
Хooһон мүшэрынь һэгсэржэ
Хooһoop һалхин шобторно.
Нойтобор саһанай урда тээ
Нюусаар модод шэбэнэлдээ:
«Шэмээгүй ута зүүдэндээ
Шэнэ набшаяа үзэе»,—гээ.

В. ПЛУТТЫН фото.

АРАДУУДАЙ СЭСЭН ҮГЭНҮҮД

Зүргэ харгыда абаашаха,
Харгы зондо абаашаха.
(яхад).

Залуудаа олоһон эрдэм
Заяанай замда хүтэлдэг
(ород).

Ажалша хүн сагаа
гамнаха,
Залхуу хүн алхасаа
гамнаха.
(украин).

Горхонууд нэгэдэжэ, гол
болодог
Зон нэгэдэжэ, гүрэн
болодог.
(тува).

Алдар нэрэ хүсөө һаа,
Ажал хэжэ һура.
(туркмен).

Бага гэжэ бү шамарла,
Муухай гэжэ бү голо.
(азербайджан)

Сагаа гээбэл, намнажа
хүсэхэгүйш,
Юумээ гээбэл, бэдэржэ
олохош.
(казах).

Эжэлһээ таһараа һаа,
төөрихэ,
Эжыгээ алдаа һаа,
үнишэрхэ.
(армян).

Нүхэдэй үгэ шэрүүншье
һаа, абарха,
Дайсанай үгэ нялуушье
һаа, хорлохо.
(грузин).

Һамбааша хүн һарын
гэрэлдэ хүдэлхэ,
Зайгааша хүн зоной
олондо хүнгэдэхэ.
(белорус).

Модые үрэ жэмэсээрнь
эдлүүрэерээрнь сэгнэхэ,
Хүниие эрдэм
бэлигээрнь, шадабаряарнь
сэгнэхэ.
(румын).

Һайн хэрэг бүтээхэдэ,
удаан сагай бэшэ ха юм,
Һайхан юумэ бүтээхэдэ,
түргэн сагай бэшэ ха юм.
(энэдхэг).

Һайн хэрэг үйлэ удаан
мартагдахагүй,
Һайхан бүтээл удаан
хубилхагүй.
(Куба).

Наранай мандахада,
байгаали һэридэг,
Ном уншахада, ухаан
нэмэдэг.
(монгол).

Б. НАМСАРАИН
суглуулбариһаа.

Бүдамтуу

«ТӨӨРИҺЭН» ҮЙЛСЭНҮҮД

— Оһоош даа, һайн хүн һанаагаар гэлсэдэг. Би танайда хүрэхэ һанаатай ябаа һэнби. Яагаа бэрхэ уулзашаба гээшэбибди. Яаралтайб. Миниишни хүбүүн шэнэ байрада орохонь лэ. Бэрхэл гээшэ аабза. Юрэдөөл, баярыень хубаалдахаяа ерэхэл болоолши,— гэжэ үнинэй нүхэрни альгыем шангаар адхажа, ехэ хүхюугээр хэлээд, үшөө айлшадаа хүн дэлхэ юумэеэ бэдэржэ ябаһанаа мэдүүлбэ. Адресыень үгэхэ зуураа «заатагүй ерэхэш» гэжэ хургаа ёдогод гүүлээд, хахасаһан юм.

Ажал хүдэлмэридөө абьястайгаар ябажа, шэнэ байратай болоһон хүбүүнэйнь түлөө бишье ехэтэ баярлаа аабзаб даа. Бэлэг сэлэгээ бүри эртээнһээ бэлдээд, нэрлэһэн үдэрэйнь үглөөгүүр эртэшэг бодожо, харгыдаа бэлдэжэ эхилбэб. Ханынгаа час хара-караһаар «хирэ болоо ха» гээд, бэлэгээ һугабшалаад лэ гэрһээ гарабаб. Амаралтын үдэршье һаа, үйлсөөр дүүрэн хүнүүд һүндэлнэ, мүн баһа трамвайн зогсодог газарташье үймэлдэнэ. Уданшьегүй олонтой адли түлхисэлдэһөөр, шуран түргэнөөр трамвай руу ороод, һанаагаа амаржа, аман соогоо:

Үргэн, һаруул сонхотой,
Үнгын шэрэ, будагтай,
Үндэр гэрнүүд бодонол
Үдын урда бэеэр...
Үелһэн нүхэрэйм одхон
Үринь эндэ байрлаа.
Үүдэеэ сэлин угтажа,
Үргэжэ абахал намайгаа.
Эжы, абыень амаршалаад,
Эрхэхэн тэрэ хүбүүндэнь
Энээхэн бэлэгээ барюулхаб.
Энхэ тайбаниие юрөөхэб,—

гэжэ ухаандам ороһон мүрнүүдые шэбэнэн, нарин сэмбын комбинадай хажууда хүрэжэ ерэбэб.

Сагай үшөө эртэшэг байхада, «хамагһаа урид ерээд һуухада аягүйл ха» гэжэ бодомжолоод, яаралгүйхэнөөр Жердевэй нэрэмжэтэ үйлсөөр ябагалбаб. Тиигээдшье, зүүн гар тушаа ербылдэһэн гэрнүүд дээрэ 75, 77 гэһэн тоонуудые харахадаа, «аһааш даа, тээ-тэрэ шэнэхэн гэр соо залуу бүлэ байрлаа хаш» гэжэ һанахадаа, хүлни хүнгэдэшэбэ. Подъезд уруу гүйдэлөөрөө орожо, «нэгэн амин» дороо эгээл дээрэхи дабхартань гараад, нэгэ үүдэн дээрэхи хонхыень тэсэбэригүйгөөр даражархибаб. Үүдэнэй саана хүн бии болоһон шэнги болоод:

— Танда хэн хэрэгтэйб? Яаһаншье зоболонтой юумэн бэ-э. Оо-ёхо, толгоймни үбдэшэбэ. 78-дахи гэрые бэдэрһэн хүнүүд үглөөнһөө хойшо хэды ерэнэ гээшэб? Хашартай гээшэнь, хэды дабтаха юм? Тэрэ гэртнай эндэ ойро дүтэшье үгы,—гээд эхэнэрэй дуугархадань, ара гэдэргээ унан алдаад, газаашаа гүйжэ гарабаб.

Тон түрүүн би тэрэ гэрые хэдэн дахин тойрожо гараад, «Сосновый» гэдэг (хожомынь мэдэхэ болоо һэм) поселогой гэр бүхэнэй номер уруу шагааһан байнаб. Теэд хэрэгтэй гэрээ олоогүй бшууб. Үнгэрхэдөө, тэрэ үдэр гэнтэ һалхилжа, хүйтэн бороо, нойтон саһан орожо захалаад, би нэбтэ норожо, шүдэеэ шүдэн дээрээ тудахаяа болишобоб.

Уулзаһан лэ хүнһөө һура һураһаар түмэр харшаар бүһэлэгдэһэн ой руу орошооб. Харанхы боложо байхада үндэр нарһад соогуур ябахань тиимэшье аятай бэшэ һэн. Тииһээ тиитэрээ одоошье гэрнүүд харагдажа, һанаамни амарба. Нэгэ ута гэгшын гэрэй буланда бэшэгдэһэн данса дээрэ энэмнай Шумяцкиин нэрэмжэтэ үйлсэ гэжэ бэшээтэй байбал даа.

Иигжэ үдэшэлэн болотор төөрижэ ябаһаар хэрэгтэй гэрээ арай-шамай олобоб. Найрлажа байһан гэрэй зээдэй амтан сайгаар амяа даруулаад, гол ороходоо, хэнэй зэмээр иигэтэрээ туляа, зобоо гээшэбиб гэжэ нүхэдтөө голхоролоо мэдүүлбэб.

Эндэ сугларһан нүхэдни, тэрэ тоодо баһал төөрижэ байгаад ерэһэн хүнүүд намайе аргадажа, һанааем амаруулхые оролдоо һэн. Дүлэтэ революционер Шумяцкиин нэрээр шэнэ үйлсэ нэрлэгдэһэншье һаа, эндэхи гэрнүүд мүнөө болотор Жердевэй нэрэмжэтэ үйлсэдэ оролсоһон зандаа гэжэ ойлгуулба. Тиигээд эндэхи гэрнүүдэй номернууд ондо ондоо. 80-дахи номерой гэртэй зэргэлээд, 40 гэһэн номертой гэр тобойжо байхадаа магадгүй.

Үглөөдэрынь энээниие мүшхэн, олон зониие төөрюулжэ байһан хүнүүдые бэдэржэ, Улаан-Үдын горсовет ошоо бэлэйб. Тэндэхи данса соо Октябрьска районой шэнэ 43-дахи, 44-дэхи кварталнуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ Александр Матросовой баатаршалга дабтаһан буряад арадаймнай баатар хүбүүн Иннокентий Баторовай, Алас-Дурнын Демократическа Республикые байгуулагшадай нэгэн Борис Шумяцкиин нэрэ олгохо гэһэн шиидхэбэри аяар 1977 ондо аржыса бэшэгдэһэн байбал.

Энэ асуудалаар арадай депутадуудай Октябрьска районой райсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Г. Колесниковтэ хандахада, тэрэ иигэжэ хэлээ һэн:

— Мүнөө бидэнэр шэнэ, 42-дохи кварталда Б. З. Шумяцкиин нэрэ олгообди. Харин И. Баторовай нэрэмжэтэ үйлсэ мүнөө үшөө үгы, хуушан, тогтонижонги квартал дотор үйлсэдэ шэнэ нэрэ олгохонь оэрхэшээлтэй.

Үнэхөөрөөшье эндэ олон бэрхэшээлнүүд дайралдаха. Юуб гэхэдэ, 43-дахи, 44-дэхи кварталнуудта дүн хамта 12 мянган шахуу хүн зон ажаһууна бшуу. Тэдэнэртэ шэнээр ордер үгэхэ, прописыень һэлгэхэ хэрэгтэ нилээд саг хэрэгтэй.

Мүнөө бүхы совет арадай Илалтын 40 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын, үргэнөөр тэмдэглэхын тула айхабтар ехэ хэшээл оролдолго гаргажа байнхай. Тиимэһээ би манай эрхэ сүлөөгэй түлөө ами наһаяа гамнангүйгөөр тэмсэһэн баатарнуудаймнай нэрэнүүд бодото дээрээ хэээ мүнхэлэгдэхэб гэжэ арадай депутадуудай Улаан-Үдын горсоведэй, Октябрьска райсоведэй хүдэлмэрилэгшэдтэ сэхэ ханданаб.

Дулгар ДОРЖИЕВ[А]

ШҮЛЭГҮҮДЭЙ ДЭБТЭРҺЭ[...]

Би Азиһааб!
Би Европоһооб!
Би Америкэһээб!
Биб! Биб! Биб!—гэлдэн.
Хуби болгон дэлхэйгээ
Хүнүүд хубааһаар үнинэй
Хуушанай дэлхэй
Хуулита хэмжүүрһээ
эсэнхэй
Азишье һаа, Ази —
Анханайнгаа алдарта
түшэглэнэ
Европошье һаа, Европо
Ёһо дээрэ ёһо нэмээнэ.
Америкын эртын сагай
алдар —
Аяар холын манан соо.
Алтан мүнгөөр, эрдэнеэр
баян.
Ацтегүүдэй гүнзэгы түүхэ
соо.
Мүнөө сагайнь бодото нэрэ
Мүльһөөр хайража
жэхылгэнэл.
Хүнэй бэе шубууруулжа,
Хүйтэн хуягаар дараһан
мэтэл.
Баруун зүг, Зүүн зүгшье
гэлтэгүй,
Байдал хаанашье жаргалда
дуратай.
Америкэ, Азишье гэлтэгүй,
Амгалан тэнгэри арадта
хэрэгтэй.

Дэлхэйн зургаанай алишье
хуби дээрэ
Дайнай хорон бү
һүжэрһэй.
Алишье ороной эхэ,
эсэгэнэр
Аюулта дай бү хараһай.
Үдэшэ унтаһан хүн бүхэн
Үглөөдэрэй наранда
этигэн хоноһой.

* * *

«Сэдьхэлни, хэр байнаш?»
— гээд,
Заримдаа өөрһөө асуухаш.
Сэхыень хэлэхэдэ, татагад
гээд,
Замдаа ушарһанаа
сасуулхаш.
Һаянай юундэшьеб би
ходо
Далан хэлэтэй болоһон
шэнгиб.
Һалхинайшье уяанһаа
нэгэтэ бэшэ
Дайдын уларил мэдэжэ
эсэнгиб.
Сэсэгтэ нуга ошоходоошье,
Сэдьхэлдэм хүнгэн
болоногүй.
Ургажа байһан хүхэ
ногоон
Ула дороһоом уйлаһан
мэтэл.
Харгыгааршье
гэшхэлхэдэмни,
Харлаад досоом болиногүй.

Хүхижэ сэсэгл[...]
Халсараад хүл[...]
Дээшээ харах[...]
Дэлгээд дуугаа [...]
Досоом багахан[...]
Дохёод хубаал[...]
Тээ холо нуур[...]
Тэнжээнэ хүбүү[...]
Тэгшэ жаргалые[...]
Тэдэнэй зутаа [...]
ойлго[...]
Газаагаа ерэхэд[...]
Һүүлээ шарбан [...]
Элихэнээр абяан[...]
Этигэлэй тэмдэг [...]
Гэртээ ороод һү[...]
Нэгэтэй хүбүүхэ[...]
Хэдыхэн шүдөө х[...]
Хэмгүй дулаанаар[...]
Һайханиие зүгн[...]
мин[...]
Һанаандам наран[...]
Сэлмэг бодолтой нү[...]
Сэдьхэлдэ ямар д[...]

Арадай уран бэлиг[эй] бүхэсоюзна харал[га]

ЭМХИДХЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ ЭДЭБХИЖҮҮ[...]

Арадай уран бэлигэй бүхэсоюзна харалга үнгэргэхэ Республиканска эмхидхэлэй комитедэй заседани боложо, хэдэ хэдэн шухала асуудалнууд харагдаба. Заседани Эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо С. В. Ангаповай хүтэлбэри доро үнгэрөө.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай түйлаһан Илалтын 40 жэлэй ойдо зорюулжа соносхогдоһон Арадай уран бэлигэй бүхэсоюзна харалгада бэлдэхэ талаар Бэшүүрэй райондо ябуулагдажа байгаа хүдэлмэри тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Тус асуудалаар арадай депутадуудай Бэшүүрэй районно Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо А. Е. Каурова тоосоо хээ.

Энэ районой нютагай Соведүүд, соёлой эмхи зургаанууд, ниитын бусад эмхинүүдтэй хамта Бүхэсоюзна харалгада бэлэдхэл хэхэ талаар зарим тэды хүдэлмэри ябуулаа гэжэ заседани дээрэ тэмдэглэгдээ. Уран һайханай харалга район дотор үнгэргэхэ тухай тогтоол абтаһан, эмхидхэлэй комитет эмхидхэгдэһэн, гол шухала хэмжээ ябуулгануудай түсэб баталагдаһан, мүн бусадшье хэмжээнүүд абтаһан байна. Хүдөөгэй клубууд болон соёлой байшангуудта тус харалгын түсэбөөр концерт, наадан үнгэргэгдэжэ байнхай. Хараалагдаһан графигай ёһоор, хүдөөгэй уран һайханай бүлгэмүүд районой Соёлой ордоной сценэ дээрэ тоосоото концерт харуулжа эхилээ. Мүнөө 10 коллектив уран бэлигээ харуулаад байна.

Мүнөө район дотор бүхыдөө уран һайханай 155 коллектив тоологдоно. Тэрэ тоодо дуу, хатарай арадай 2 ансамбль, хатарай—10, драмын—9, хоорой— 11, фольклорно—5, дуунай-инструментальна 14 ансамбль гэхэ мэтэ ороно. Тэдэнэй хүдэлмэридэ 2481 хүн хабаададаг байха юм. Энээнһээ гадна хүүгэдэй 20 кружогто 275 үхибүүд уран бэлигээ дээшэлүүлнэ.

Уран һайханай эдэ коллективүүд хүдөөгэй ажалшадай эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангаха талаар бага бэшэ ажал ябуулна. Илангаяа Бага-Куналейн соёлой-спортивна комплексын, Дунда-Хэрээтын клубай, Гушадай соёлой байшангай, оёдолой фабрикын соёлой байшангай болон бусад эмхи зургаануудай аша үрэтэй ажал ябуулгые онсолон тэмдэглэлтэй.

Мүн һайн дуранай уран зураашадай болон уран гартанай бүтээлнүүдэй районно выставкэ нёдондо жэлэй һүүл багта үнгэргэгдэжэ, олониитын анхарал ехэтэ татаһан байха юм. «Театр болон хүүгэд» гэһэн долоон хоног үнгэргэгдэжэ, арадай театрнуудай коллективүүд эрхим зүжэгүүдээ харуулһан байна. Байгша оной март һарада «Хододоо амгалан тайбан байг лэ!» гэһэн уряатай үхибүүдэй уран зурагай выставкэ эмхидхэгдэжэ, 30[...] зураг, бүтээлнүүд республиканска вы[...] зууршалагдаһан байгаа.

Гэбэшье Арадай уран бэлигэй бү[...] харалгада бэлэдхэл хаа хаанагүй [...] һайнаар ябуулагдана гэхын аргагүй. [...] Хонхолын, Покровкын болон бусад [...] ямаршье хүдэлмэри ябуулагданагүй, [...] бэлигэй бүхы һалбаринууд жэгдээр [...] дэнэгүй. Район дотор бальна хатара[й...]шье коллектив байхагүй. Буряад арад[ай ин]струментнүүдэй ансамбль мүн лэ б[ай]даагүй гэжэ тэмдэглэлтэй. Ород арада[й инст]рументнүүдэй оройдоол 2 ансамбль б[...]. Уран гоёор уншалга хүгжөөхэ талаар [...]тай юумэн хэгдэнэгүй. Дуушад соли[ст...] үсөөн зандаа. Һайн дуранай кино б[...]то буулгаха хэрэгтэ анхарал хандуул[...]гүй. Концертнэ бригаданууд болон ан[самбль]нуудай репертуар мүнөө үеын үндэ[...]тэнүүдтэ гүйсэд харюусанагүй гэжэ [...]лэгдээ.

Арадай уран бэлигые хүгжөөхэ, оло[н...] дунда дэлгэрүүлхэ талаар районой [...]ский хлебороб» газетэ болон ради[о...] арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэн[...]жэ шалгалта харуулаа.

Эдэ бүгэдые заседани дээрэ тодор[...] хаража үзөөд, саашадаа дутуу дунд[ы...] усадхаха, харалгын бэлэдхэлэй бүхы [...]мэри эрид һайжаруулха, районой эм[хидхэлэй] комитедэй ажал ябуулгые үндэһөөрнь [...]жүүлхэ хэмжээнүүдые хараалһан дэл[...] тогтоол баталан абтаа. Тус асуудал [...] хэлсэлгэдэ облсовпрофой секретарь [...] Болдонов, техническэ һуралсалай [...]ниин начальник А. И. Лоскутников, [...]гэй директорэй орлогшо Б. Д. Дондок[...]тодист В. Л. Николаева соёлой хүдэлм[эр]шэдэй профсоюзай обкомой түр[...] С. Ф. Миронова болон бусад хабаадаһа[н]на.

Эмхидхэлэй комитедэй заседани д[ээрэ...] хэсоюзна харалга үнгэргэхэ үедэ, ур[ан һай]ханай бүлгэмүүдтэ туһаламжа болгон [...]лэй зүйлнүүдые барлан гаргаха тухай [асуу]дал харагдаа. Энэ талаар нилээд ех[э...] хэгдэжэ байнхай. Тиигэбэшье хүдөөгэй [уран] һайханай коллективүүд дуунуудай текс[т...]лон нотонуудаар, нэгэ акттай зүжэг[...] хатар табиха заабаринуудаар дуталдана[...] мэһээ саашадань энэ дутагдал хүсэл[...] зорилгоор хэблэлэй хэрэг ургэдхэхэ тух[ай] дорхой тогтоол баталагдаа. Тэрэнэй [...] «Буряад дуунуудай суглуулбари», «Б[...] хай дуунууд», «Үхибүүдэй дуунууд», «[...] хатарнууд» гэхэ мэтэ номууд хэблэг[...] хараалагдаба.

П. ЛОПО[...]

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Агууехэ Октябриие угтан» —түрүү бэшэг. КПСС-эй ЦК-гай Политбюродо. «Эршээ һуладхангүйгөөр»—Н. Дегтярёвой статья. «Коммунистнууд жэшээ харуулна» —В. Банновай статья. ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: СССР-эй 60 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай алтан ойдо зорюулагдаһан материалнууд.

Гурбадахи хуудаһанда: «Шалгалта амжалтын нүхэсэл»—материалнуудай суглуулбари. «Хүдэлмэришэнэй һэшхэл» — Н. Шнайдерай статья. «Коммунист[...] нүлөө ехэ»—Н. Кир[...] статья. «Хүгжэмэй ба [...] жэл шадабариин байш[...] Н. Цибудеевагай [...] ТАСС-ай корреспонде[нт...]дэй хилын саанаһаа [...]һэн материалнууд.

Дүрбэдэхи хууда[һанда]: «Амаралтын үдэрэй га[...]—материалнуудай суг[луул]бари. «Правда Бурятии» [га]зетын мэдээсэлэй таһа[г...]

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.40 — Шатараар дэлхэйн чемпионат. 9.55 — «Спортлотогой» 41-дэхи тираж. 10.45—«Дэлхэйн арадуудай уран бэлиг». (ГДР). 11.10 — «Һайн эд бараа — элбэг ехээр». 11.40—Фильм-концерт.

Улаан-Үдэ. 12.10 — Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэ зорюулагдаһан программа. 13.10—«Нүхэр дуун» — бүхэсоюзна телеконкурс Фрунзеһаа дамжуулагдаха. 13.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 14.00 — «Гэр бүлэ ба һургуули». 14.30 — «Снег на зеленом поле» — уран һайханай фильм. 15.45— «Хани харилсаан». 16.15— Шатараар дэлхэйн чемпионат. 16.30 — «Ан амитадай аймагта». 17.30 — Политическэ шэнжэлэгшэ В. П. Бекетовэй хөөрөөн. 18.00—Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Динамо» (М) — «Спартак». 20.15—Концерт. 20.30 — Хүдөө ажахыда хүдэлдэг залуу басагадай конкурс. 22.00 — «Время». 22.35 — «Сюжет для небольшого рассказа» — уран һайханай фильм.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Элүүр энхэ байха гээ һаа!». 9.30 — Погодин. «Рассказы о Кешке». 10.15 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 10.45 — Баримтата фильм. 11.10—Ритмическэ гимнастика. 11.40 — Парашютна спортоор СССР-эй чемпионат. 12.00—Фотоконкурс. 12.05 — Кировэй телестудиин программа. [...] — Мультфильмнүүд. 1[...] «Аяншалагшадай клуб».

Улаан-Үдэ. 14.40 — [...] хэлэнэй хэшээл. 14.55—[...]кел».

Москва. 15.20 — «[...]тели». А. Н. Островский[н] сээр «Последняя жертва» зүжэг. 17.40 — «Оперно[...]нын уран бэлигтэн». 18.[...] «Элүүр энхэ байлга». 1[...] «Сокровища республик[и]» уран һайханай фильм. 2[...] «Амгалан нойрсогты, [...]шуул». 21.15—Теннисээр С[ССР-]эй чемпионат. 22.00—«Вре[мя]». 22.35 — «Барилга ба [архи]тектура». 22.45 — Хоккей[гээр] СССР-эй чемпионат. «Х[...] — «Динамо» (Рига).

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08 зам. редактора 2-62-62 отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05 пропаганды—2-56-23 промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, 2-57-63, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81 корректорская—2-33-61 выпускающие—2-35-95 отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-00562. Заказ № 235. Индекс 04649.